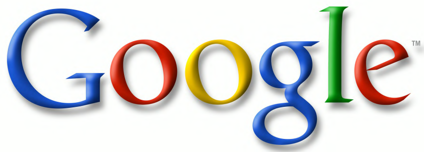
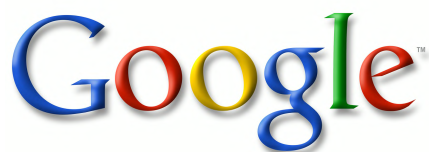

Google

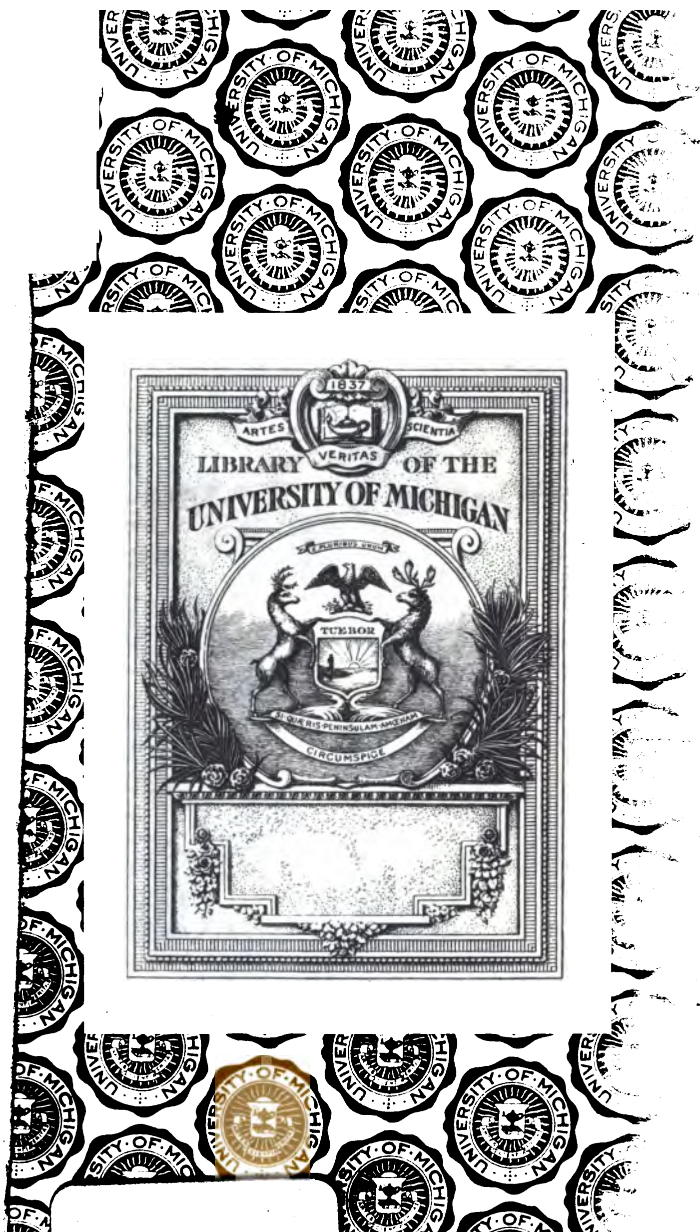
PETER EGGE

KJÆRLIGHED OG VENSKAB

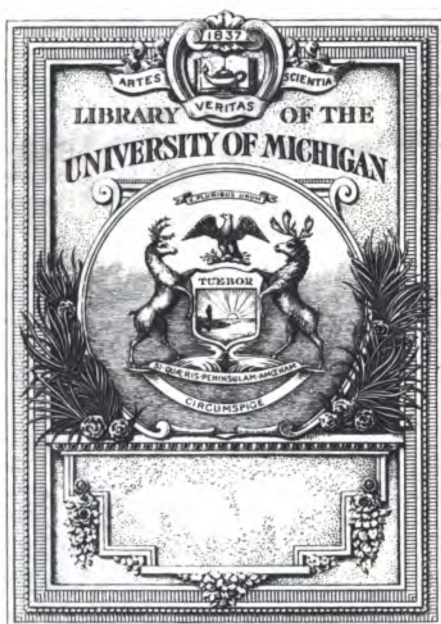
SKUESPIL I TRE AKTER

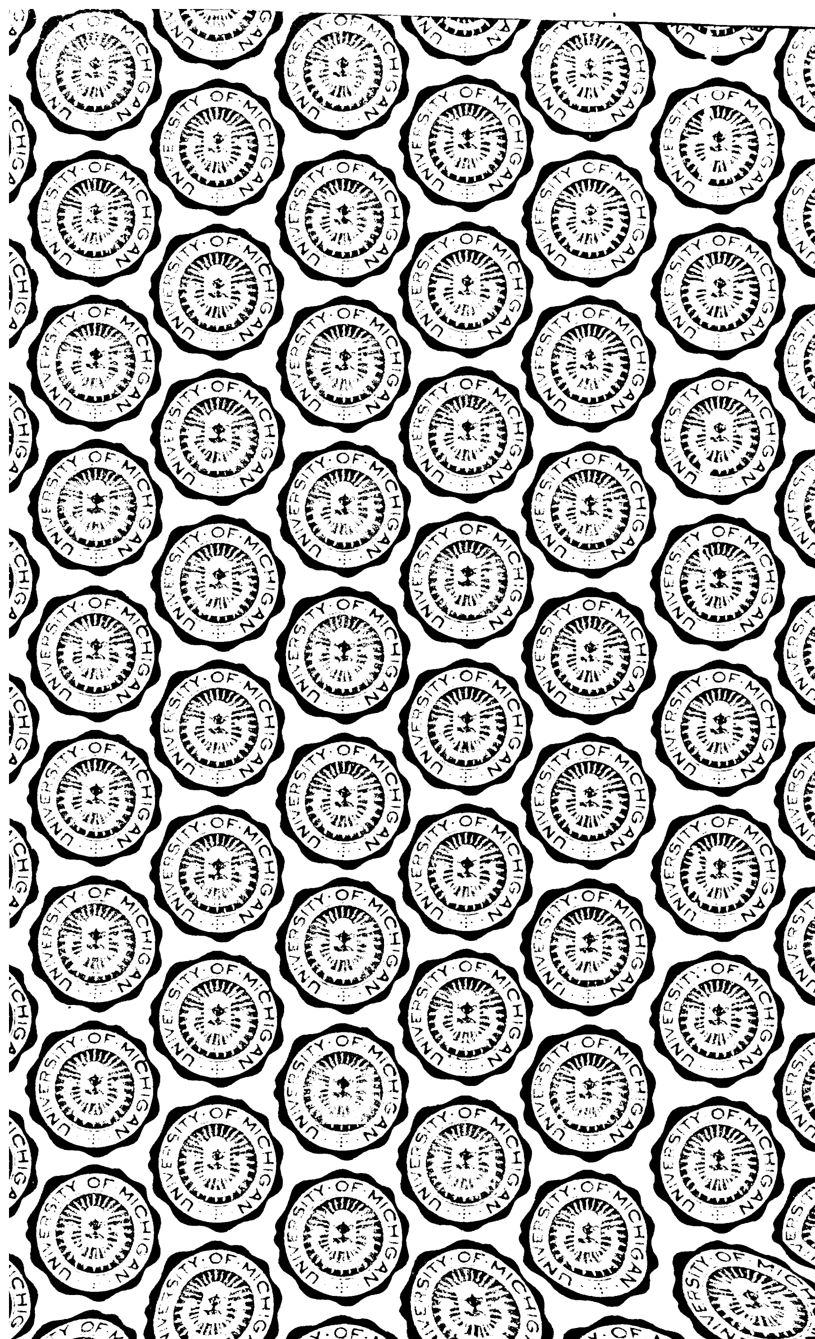

GYLDENDALSKE BOGHANDEL
NORDISK FORLAG
KØBENHAVN OG KRISTIANIA

1837
ARTES
VERITAS
SCIENTIA
LIBRARY OF THE
UNIVERSITY OF MICHIGAN
TUEBOR
SI QUÆRIS PENINSULAM AMŒNAM
CIRCUMSPICE

KJÆRLIGHED
OG
VENSKAB

1837
ARTES
SCIENTIA
VERITAS
LIBRARY OF THE
UNIVERSITY OF MICHIGAN
E PLURIBUS UNUM
TUEBOR
SI QUÆRIS PENINSULAM AMŒNAM
CIRCUMSPICE

UNIVERSITY OF MICHIGAN

KJÆRLIGHED
OG
VENSKAB

PETER EGGE, 1869–

KJÆRLIGHED
OG
VENSKAB

SKUESPIL I TRE AKTER

GYLDENDALSKE BOGHANDEL
NORDISK FORLAG
KØBENHAVN OG KRISTIANIA
1904

KØBENHAVN — FR. BAGGES BOGTRYKKERI

PERSONER

ANTON SCHACK, Dr. philos., Docent i Literaturhistorie, Medarbeider i „Nordlyset“, Norsklærer ved et privat Gymnasium, 46 Aar.

EVA, hans anden Kone, Forfatterinde, 35 Aar.

RAGNA SCHACK, hans fraskilte Kone, 37 Aar.

HARALD JESPERSEN, forhenv. kongelig Fuldmægtig, Fru Evas fraskilte Mand, 45 Aar.

OLE EILERTSEN, Fru Ragnas Far, 70 Aar.

HULDA, Tjenestepige hos Dr. Schack.

Foregaar i Kristiania i vore Dage. — Mellem første og anden Akt er der et Tidsrum af tre Dage. Tredje Akt foregaar Dagen efter anden Akt.

FØRSTE AKT.

(Stue hos SCHACKS. Midt paa Bagvæggen en bred Dør, hvis Portièrer er slaat tilside. Døren staar i Almindelighed aaben og fører ind til et lidet Værelse, som er Fru EVA SCHACKS Arbeidsrum. — Vindu paa høire Væg i Baggrunden. I Forgrunden paa samme Væg Dør til Soveværelset. Ligeoverfor paa venstre Væg Dør til Anretning og Kjøkken. I Baggrunden paa samme Væg Dør til Entréen. — Midt i Værelset et Bord (ikke stort) med Tæppe paa og Stole omkring. Sofa paa skraa frem og med et lidet Bord foran mellem Dørene paa venstre Væg. — Tæppe paa Gulvet i begge Værelser, men ikke i samme Farve.

Det er Klokken omkring to en Dag i Begyndelsen af September. — Solskin).

FØRSTE SCENE.

HULDA (alene. Hun er en Pige paa omkring 45 Aar. Hun tørrer Støv. Om lidt kommer) FRU EVA (fra sit Arbeidsværelse).

FRU EVA

Er min Mand kommet?

HULDA

Nei, Frue.

FRU EVA

Jeg syntes, det var han, som ringte for en liden Stund siden. (FRU EVAS Tanker lader til at være stærkt optaget)

HULDA

Nei, det var bare et Regningsbud. Jeg bad 'n komme igjen en anden Gang, jeg; for hverken Dokter'n eller Fruen var hjemme, sa jeg.

FRU EVA
(driver i Tanker nogen Øieblikke)

HULDA

Jeg ved da, at De liker ikke at bli forstyrret, naar De sidder saa'n derinde og . . . og digter saa'n.

FRU EVA

Nei, Stemningen ved du.

HULDA

Det var saa vakkert det, De sa her en Dag: — „Det at rive mig ud af Stemningen, det er som at rive Sløret af Brudens Hode," sa De. Jeg forstaar ikke sligt no'; men svært vakkert er det nu alligevel. (FRU EVA driver. Begge tier en liden Stund) Jeg har ikke faat Tid til at tørre Støv før nu; for imorges maatte jeg tælle op Vask. Og saa var det Bærsyltningen. (For sig selv) Hun er

ikke i Kulør idag. (Høit og med tyk Smiger i Stemmen) Nei, hvor De ligner Deres Mor nu, Frue, naar De gaar saa'n og tænker.

FRU EVA
(stanser, smiler behagelig berørt)

Ja, jeg ved, du synes det, Hulda.

HULDA

Aa, det er flere end jeg, som synes det, hører jeg.

FRU EVA

Hvem er det?

HULDA

Aa, det er baade den og den. — Hun var rigtig saa'n en Stadsdame, hun ogsaa. Og sligt godt Humør, som hun havde. Og fin og ferm i al sin Færd — akkurat som De.

FRU EVA

Jeg er saa glad over, at jeg har faat dig i Huset, Hulda. Du forstaar mig. Du har godt Humør. Du bærer over med mig, naar jeg er . . . er forstemt. Du har kjendt mig, dengang jeg var liden.

HULDA

Ja, det har jeg rigtignok.

FRU EVA

Jeg har tænkt at lægge 25 % paa din Aars-

løn, hvis du bliver ved at være saa villig og flink.

HULDA

Nei, hvor De igrunden er snil, Frue.

FRU EVA

Nu har du jo 200 Kroner.

HULDA

Ja. (Lidet Ophold)

FRU EVA

Nei at min Mand ikke kommer! — Han er vist ble't heftet paa Veien. (FRU EVA driver. Stilhed)

HULDA
(forsigtig)

25 %, det er vel 25 Kroner, det?

FRU EVA
(venter et Øieblik med Svaret og sender hende derpaa et lønligt Blik)

Ja, det vil sige 25 Kroner.

HULDA

Én Krone er altsaa ikke mindre end én Procent. — Men da skjønner jeg ikke rigtig, hvorfor Folk kalder det Procent og ikke ligesaa godt Krone med engang.

FRU EVA
(uden Smil)

Ja.

HULDA

Vellærte Folk har sine egne Navne paa al Ting, de. Vers og Salmer kalder de Poesi. — Var det ikke saa?

FRU EVA
(som har sat sig)

Jo.

HULDA

Og almindeligt Prat det er Prosa.

FRU EVA

Ja.

HULDA

Men jeg er alligevel glad over, at jeg ikke er vellært.

FRU EVA
(sidder i Tanker)

HULDA

Naar jeg ser, at Fruen sidder og digter saa'n hele Dagen fra Morgen til Kvæld og den ene Dagen efter den andre halve Aaret igjennem, saa tænker jeg mangen Gang: — Hvis dette var dig, Hulda, saa datt du af Stolen inden Kvælden.

FRU EVA

Nei, det er ikke saa greit, Hulda. — Men saa har jeg ogsaa Glæde i mit Arbeide. — Og Anerkjendelse faar jeg ogsaa.

HULDA

Kan tænke mig det ja.

FRU EVA

En ung Digter og Journalist, Egil Sande, har skrevet en hel Afhandling om mig i disse Dage.

HULDA

Er det en slags Roman kanske?

FRU EVA

Nei, det er ikke digtet. Bare Sandhed altsaa. Om mig. Næsten en liden Bog.

HULDA

Men i al Verden! Ved han saa mye om Dere, han da?

FRU EVA

Ja, for han har læst alle mine Værker.

HULDA

Hvad siger han da? — Bare det, som godt er vel?

FRU EVA
(lykkelig)

Han skriver om, hvor talentfuld jeg er. Hvor smuk jeg er. Og om hvor aandfuld jeg er.

HULDA
(med Beundring)

Aandfuld ogsaa?

FRU EVA

Ja. Og kanske tar min Mand Afhandlingen ind i sit Tidsskrift. Du ved „Nordlyset“. Med Portræt af mig.

HULDA
(med stigende Beundring)

Med Portræt ogsaa? — Ja, jeg har da set Portræt af Dere i en Avis før. — Tænk Portræt. Og kanske stort Portræt ogsaa. — Og saa gratis! Det, som er saa dyrt.

FRU EVA

Min Mand har Afhandlingen med sig paa Skolen idag for at læse den i Frikvartererne. — Aa, jeg er saa spændt!

HULDA

Nervøs ja.

FRU EVA

Ja. (Lidet Ophold)

HULDA

Naar Fruen er nervøs, saa er det vel ingen Mening i at fortælle det, som jeg hørte imorges i Mælkebutiken over Gaden.

FRU EVA
(nysgjerrig)

Hvad var det, du hørte? Var det noget om mig?

HULDA

Om Dere ogsaa ja.

FRU EVA

Men hvad var det, Hulda?

HULDA

Jomfruen i Mælkebutiken sa, at Deres forrige Mand er kommet til Byen.

FRU EVA
(forbauset)

Er Harald? — Jasaa. (Reiser sig)

HULDA

Han er kommet fra Italien, sa hun.

FRU EVA
(driver. — Siger halvhøit til sig selv)

Og jeg, som trode, han vilde baade leve og dø dernede.

HULDA

Ja, Jomfruen vidste god Greie paa 'n, hun, lod det til.

FRU EVA
(som før)

Det er vel bare et Besøg.

HULDA

Han skal være saa skammelig rig, sa hun; men det var han ikke, dengang han var gift med Dere, sa hun.

FRU EVA

Er du aldeles vis paa, at han er kommet?

HULDA

Jomfruen saa 'n igaar med sine egne Øine, sa hun. Og hun har tjent i den Gaard i Welhavens Gade, hvor De og Deres Mand bode, dengang dere var gift.

FRU EVA
(for sig selv)

Saa er det vel sandt. (Lidet Ophold)

HULDA

Kan det ha sin Rigtighed, at han skal være saa skammelig rig?

FRU EVA

Ja, han arved en ugift og gjerrig Onkel, som der aldrig var at faa en Øre af, saalænge han leved. (For sig selv) Ja, Harald kom da i en Fart ud af Fattigdommen og Kirkedepartementet.

HULDA

Han kommer vel paa Besøg her en Dag, kan jeg tænke.

FRU EVA
(affeiende)

Langt fra! — For noget Tøv!

HULDA

Undskyld da. Det var bare noget, jeg tænkte.

FRU EVA

Du mener, at min forrige Mand ligesaa godt kan besøge mig, som min nuværende Mand besøger sin forrige Kone?

HULDA

Ja, jeg tænkte noget sligt.

FRU EVA

Det gjør min Mand bare for sit Barns Skyld naturligvis. Men jeg har jo ingen Børn.

HULDA

Nei. (Lidet Ophold)

FRU EVA

(ivrig)

Hvad sa den Jomfruen mere, Hulda? — Ja, du maa ikke tro, at jeg lægger nogen Vægt paa sligt noget Snak. — For mig har det bare Studieinteresse selvfølgelig.

HULDA

(tænker sig om)

Jo, hun sa, det var syv, otte Aar, siden dere blev separerte.

FRU EVA

Hvad mere?

HULDA

(smiler og tier)

FRU EVA

Naa, Hulda!

HULDA

Jo, hun vidste god Greie paa, hvordan det gik til, at De og Dokter'n fik hverandre, sa hun, endda baade De og Dokter'n var gift før.

FRU EVA

Og fortalte hun dig, hvordan det gik til?

HULDA
(lidt generet)

Ja da. Rub og Stub fortalte hun.

FRU EVA

Sladderen er et Hulspeil, Hulda.

HULDA

Hvad for no'?

FRU EVA

Et Hulspeil. Og for mig har det jo en vis Interesse at se, hvordan de faktiske Forhold i et Privatliv tar sig ud i Sladderens Hulspeil. — Lad mig saa høre, hvordan det gik til, at Doktoren og jeg fik hverandre.

HULDA

Hele Landet snakked ikke om andet engang, sa hun.

FRU EVA

Det tror jeg nok. Saa bekjendte Mennesker som vi allerede dengang var. — Videre!

HULDA

Dokter'n og De traf hverándre i Italien.

FRU EVA

Ja.

HULDA

De studerte dernede, Frue, og det gjorde nok Dokter'n ogsaa.

FRU EVA

Rigtig!

HULDA

Og De havde ikke Deres Mand med, og Dokter'n havde ikke sin Kone med.

FRU EVA

Aldeles rigtig. (Lidet Ophold) Naa!

HULDA

Ja, saa blev det nok slig tilslut da, at dere to blev nødt til at gifte dere med hverandre.

FRU EVA

Nødt? — Aa fy!

HULDA

Ja. Saa sa hun. — Skandalen blev saa stor, sa hun, at der var ikke Bøn for andet.

FRU EVA

Nødt? — Jeg ønsker ikke at høre mere.

HULDA

(troskyldig)

Aanei. Det er jussom ikke no' opbyggeligt.

FRU EVA

(driver-mumler)

Nødt? (Høit) At ikke min Mand kommer! (Det ringer) Der er han! (HULDA ud for at lukke op)

ANDEN SCENE.

FRU EVA. — SCHACK (fra Entréen med nogen Bøger under Armen, som han lægger fra sig paa Bordet midt i Stuen).

FRU EVA

(venlig)

Naa, er du der.

SCHACK

Jeg har sidste Korrekturark paa Bogen din, du. — Jeg mødte Postbudet nede paa Gaden.

FRU EVA

Naa. Iaar kan da Bogen komme ud i rette Tid.

SCHACK

Jeg skal gjennemgaa Arket i Eftermiddag, saa Trykkeriet har det imorgen tidlig.

FRU EVA

Tak, Vennen min. (Noget indsmigrende) Fik du Tid til at kige lidt paa Sandes Afhandling.

SCHACK

Ja.

FRU EVA

Det er ungt. — Ikke sandt?

SCHACK
(spottende)

Jo da.

FRU EVA

Lidt ufærdigt hist og her?

SCHACK

Ja, det er det saagu.

FRU EVA

Der kunde jo rettes paa et og andet. — Men ellers er det forstaaelsesfuldt.

SCHACK
(sætter sig paa venstre Side af Bordet i Midten).

Hvis du synes det, saa er det vel saa. Det er jo dig, han skriver om.

FRU EVA

Og der er da Form paa det. Og dyb Interesse for mine Bøger.

SCHACK

Form har de fleste Talentløsheder, ved du. Og hvis bare Interessen hjalp, du.

FRU EVA

Og Sproget er rent og pent ogsaa.

SCHACK

Hvad er det Fyren vil opnaa hos os?

FRU EVA

Aa, der er jo saa mange, som vil vide din Mening.

SCHACK

Det er ækkelt, at han kommer til mig med et Essay om dig.

FRU EVA

Jeg synes, det er ærligt gjort, jeg.

SCHACK

Venter han kanske, at jeg skal ta det ind i „Nordlyset“?

FRU EVA

Netop i et sligt populært 14-dags Tidsskrift med Illustrationer passer det godt.

SCHACK

Jeg skulde benytte min Indflydelse som Medarbeider!

FRU EVA
(koldt, behersket)

Der røbed du dig! — Jeg skal lide for, at jeg er din Kone. Det skal være mig en Hindring som Forfatterinde.

SCHACK
(vil formilde hende)

Aa, uden Overdrivelse kan jeg vel sige, at det har hjulpet dig en Del ogsaa, du.

FRU EVA
(som før)

Det har skadet mig langt mere, end det har hjulpet mig. Hvergang du kunde ha gjort noget for mig, har du været ængstelig. — Jeg er jo bare et lidet pent Talent. — Jo! Det har du selv sagt. Havde Afhandlingen behandlet en anden norsk Forfatterinde med mine Succeser saa . . . (Sætter sig i Sofaen)

SCHACK

. . . saa havde jeg henvist Forfatteren og hans Manuskript til „Den lille Avis“, du. Det egner sig bedst til at læses i Sporvogn. (Pause. Trykkende Stilhed)

FRU EVA
(hen til ham, stiller sig bag ham, kjæler for ham)

Anton. Naar du faar lidt bedre Tid en Dag, saa gjennemser du Afhandlingen og stryger og retter lidt — — med Herr Sandes Tilladelse naturligvis. Du, som er saa snil, Anton.

SCHACK

En snil Nathue kaldte du mig iforgaars. (FRU EVA ler) En Tosk, som ikke forstaar sig paa andet end Literatur. — Ingen virkelig Mand, sa du.

FRU EVA
(ler)

Du bryr dig da ikke om, hvad jeg siger, naar jeg er heftig? — Jeg bryr mig ialfald ikke noget om det. — Og det skulde sandelig ikke du gjøre heller, Anton. — — Jeg sætter jo slig Pris paa dig.

SCHACK
(med Lune)

Da er det besynderligt, at jeg aldrig mærker det.

FRU EVA
(mildt bebreidende)

Og det siger du efter alt det, jeg gjennemgik for at faa dig.

SCHACK

Ja, Gud ved, hvad du vilde med mig, du. Det kunde da ikke være andet, end at jeg skulde forbedre dine Manuskripter.

FRU EVA
(som før)

Nei, idag er du rigtig slem, Anton. (Øm) — Du holder da lidt af mig.

SCHACK
(tørt og rolig)

Aa, noksaa lidet, du.

FRU EVA
(ler for at redde Situationen)

Jeg ved En, som siger noget andet, jeg, naar han er i godt Humør. (Kjælen) Hvad var jeg uden dig, Anton?

SCHACK

Ikke meget, du.

FRU EVA

Først da jeg var ble't din Kone, slog jeg igjennem. — Det har jeg indrømmet mer end én Gang, Anton. — Det var ved din Hjælp. — — Din udviklede Formsans. Din sikre Smag. Din Sprogevne. Alt kommer mine Noveller tilgode, saa de blir saa fine og blanke, som de er. (Driver henover Gulvet, men bag ham og ser i Retning af ham) Men jeg har Idéerne, Anton.

SCHACK

Ja, Idéer har du desværre.

FRU EVA

Og det er jeg, som udfører dem ogsaa.

SCHACK

Ikke alle heldigvis.

FRU EVA

Det er først efterpaa, at du gjennemgaar dem.

SCHACK

Da er det, at jeg faar gjennemgaa.

FRU EVA

Tror du ikke, et sligt Samarbeide mellem Ægtefolk er sjældent, Anton?

SCHACK

Ikke her i Huset.

FRU EVA

(har igjen nærmet sig, saa hun staar bag ham)

Det er saa rørende af dig, at du tier med dette Samarbeide, la'r det være en Hemmelighed og la'r mig faa al Æren.

SCHACK

Du har jo faat mit Ord paa, at jeg skal tie, du.

FRU EVA

Men engang skal Verden alligevel faa vide, hvad du har været for mig. — Mine Memoirer er endnu ikke nedskrevet.

SCHACK

Gudskelov!

FRU EVA
(kjælen)

Aa, spænd mig nu ikke paa Pinebænken, Anton. — Og sig ikke flere slette Vitser. Men lov mig at ta Afhandlingen ind, naar du har rettet paa den.

SCHACK
(overhører)

Jeg skjønner ikke, hvordan det skulde gaa dit Forfatterskab, om jeg døde, du.

FRU EVA

Då slutted jeg med at skrive.

SCHACK

Du kunde vist lettere slutte med at spise.

FRU EVA

Tror du kanske, jeg vilde vise Verden, at jeg var gaat tilbage? Og ta imod alle de Chikaner og Fortrædeligheder?

SCHACK

Nei, det er kanske saa.

FRU EVA

Men da var ogsaa mit Liv forbi, Anton.

SCHACK

Du dør altsaa, naar jeg dør. — Det er meget smigrende, du.

FRU EVA

Bare du ikke var saa utidig fin, Anton.

SCHACK

Nu er det længe siden jeg slutted med at være fin, Eva.

FRU EVA

Glem nu ikke at se lidt paa denne Afhandlingen, før du tar den ind i „Nordlyset“.

SCHACK
(vrider sig, mens han læmpfældig siger)

Kjære Eva, jeg synes virkelig ikke, at jeg kan. — Du maa ikke benytte dig i den Grad af min Svaghed og Eftergivenhed. Folk vil gjennemskue dette med Afhandlingen og vil le af mig, ser du.

FRU EVA

Folk vil gjennemskue! Folk vil le! Hvad har vi med Folk at gjøre!

SCHACK
(som før)

Plag mig ikke! Jeg kan ikke ta den ind, hører du. — Siden kan jeg kanske faa Anledning til at gjøre lidt Reklame for dig.

FRU EVA
(gaar mod Soveværelset, snærrer)

Egoist! (Stanser ved Døren. Med Tragedierøst) Sjælemorder! (Ind i Soveværelset)

SCHACK

(som nu faar Mod til at bli rasende, gjør nogen Skridt henimod den Dør, som hun er gaat ind af)

Humbugmenneske! — Reklameprinsesse! (Driver) Den, som var rig og kunde flygte over alle Bjærge! — Den, som ikke var nødt til at være Docent, men kunde leve for sin Literaturhistorie! (Liden Pause)

FRU EVA

(langsomt ind. — Smærtefyldt)

Jeg gaar en Tur før Middagen. — Jeg trænger at komme lidt til Kræfter efter denne Mishandlingen.

SCHACK

Og jeg gaar ind for at forsøge at faa sove lidt før Middagen. (Nærmer sig Soveværelset. — Det ringer) Ja, jeg ønsker ikke at træffe nogen. (Ind i Soveværelset)

FRU EVA

(gjør et Par rasende Skridt henimod den Dør, som han netop gik ind af. — Indædt)

Spidsborger! — Literaturprofessor! (Driver et Par Øieblikke og stanser midt paa Gulvet) Var det ikke fordi jeg trængte din Hjælp til Manuskripterne, saa blev jeg ikke her en Dag længer! — Aa, alt dette lavloftede og trange! — Aa, om der en en Dag banked paa min Dør. Og en Mand, en rigtig Mand kom ind. (Det banker paa Døren til Forstuen) Kom ind!

TREDJE SCENE.

FRU EVA. — HARALD JESPERSEN (fra Entréen).

HARALD JESPERSEN

Goddag, kjære Eva. (Gaar hen til FRU EVA, som er blevet staaende midt paa Gulvet, og rækker hende Haanden)

FRU EVA

Goddag, Harald. (Trykker hans Haand)

JESPERSEN

Hvordan har du det?

FRU EVA

Tak udmærket. (Tørt, rolig) Det var morsomt at se dig igjen.

JESPERSEN

Det glæder mig oprigtig, Eva.

FRU EVA

Du er ble't tyk.

JESPERSEN
(gjør et svagt Buk)

Men du er lige slank.

FRU EVA

Kommer du direkte fra Italien?

JESPERSEN

Ja, direkte. — Er du nu ganske lykkelig, Eva?

FRU EVA

Meget lykkelig, Harald.

JESPERSEN

Saa er du ble't saa anerkjendt. Berømt tror jeg.

FRU EVA

Tiltrods for at du tvilte paa mit Talent.

JESPERSEN

Har du endnu ikke tilgi't mig det? Du maa huske paa, at jeg hører til dem, som ikke forstaar sig paa Literatur. — Ja „Rocambole“ og „Urskovens Sønner“ og denslags.

FRU EVA

Jeg husker det.

JESPERSEN

Jeg forstaar mig bare lidt paa Malerier. Sa jeg ikke ofte det, Eva?

FRU EVA

Da skulde du ikke ha vist saa stærk Uvilje mod mit Arbeide.

JESPERSEN

Det var meget dumt af mig.

FRU EVA

Er du kommet her for at sige mig dette?

JESPERSEN

Ogsaa for at sige dig dette, kjære Eva. Og for at undskylde mig. Kritiken var jo saa slem mod dig dengang. — Jeg trode paa det, som stod i Bladene, jeg. Og Bladene sa, du var uden Talent. Et Blad sa endogsaa, at du burde faa en Plads i Departementet ligesom din Mand.

FRU EVA
(ler kort)

Sligt noget vover ingen nu, kan du tro.

JESPERSEN

Jeg følte det undertiden, som om min Kone var Gjenstand for offentlig Forhaanelse.

FRU EVA
(ler)

Sid ned. (JESPERSEN sætter sig ved Bordet i Midten. FRU EVA bag Bordet)

JESPERSEN

Men rent slemt blev det jo, da du vilde paa Studiereise til Italien. Du kan skjønne, jeg syntes ikke, det var morsomt at sidde alene i Welhavens Gade og tære paa den Rest af Fuldmægtiggagen, som du levned mig.

FRU EVA
(ler kort)

JESPERSEN

Havde jeg ikke været saa fattig og forgjældet,

Eva, saa havde ikke dit literære Arbeide ødelagt vort Samliv.

FRU EVA

Er du saa sikker paa det?

JESPERSEN

Du, som er Digterinde, ved da, at den samme Mand tænker og føler ganske anderledes, naar han er fattig, end naar han ikke er fattig.

FRU EVA

Ja, selvfølgelig.

JESPERSEN

Havde jeg været rig, saa havde jeg betragtet dit literære Arbeide som en uskadelig Fornøielse for dig. Som en Grille. Eller hvad du vil. Og saa havde jeg selvfølgelig ikke ladt dig reise alene til Italien. Jeg var reist med dig, og jeg tror nok, vi skulde ha moret os. Ja, for du har Anlæg for at more dig, Eva.

FRU EVA

(rolig, værdig)

Undskyld, men jeg liker ikke din Passiar. Du har ikke Ret til at tale slig til mig nu.

JESPERSEN

(ser et Øieblik forundret paa hende. Siger derpaa alvorlig)

Vi kan jo tale om noget andet. — Er ikke Anton hjemme?

FRU EVA

Jo. Han hviler før Middagen.

JESPERSEN

Forstyr ham endelig ikke for min Skyld.

FRU EVA

Nei. Som du vil.

JESPERSEN

Jeg har ikke set ham, siden han begav sig ud paa den for os alle saa skjæbnesvangre Italiareise.

(En Lirekasse klinger nedenfor Vinduet)

FRU EVA

(op og hen til Vinduet)

Nu har vi Lirekasse igjen! (Tar sin Portemonæ op. Aabner Vinduet) Jeg har ikke mere end nogen Øre. (Kaster Pengene ud af Vinduet) Pst! Forsvind! (Vinker af med Haanden. Musiken ophører) Aa nei se den stakkars lille Pigen i den elendige Kjolen! — Harald, har du ikke et Par Kroner til hende? (Iler hen til ham og henter en Tokrone, som han tar op af sin Portemonæ. Iler tilbage og kaster den ud af Vinduet) Forsvind! (Gaar igjen hen til JESPERSEN, og nu siger hun stærkt) Hvad i al Verden er det du vil her?

JESPERSEN

Her i Landet?

FRU EVA

Nei, her i mit Hjem?

JESPERSEN

Hilse paa dig og Anton. — Er det dig ubehageligt?

FRU EVA

Anton er jo ganske uforberedt. Dere har jo ikke mødt hverandre siden Katastrofen.

JESPERSEN

Kan ikke du forberede ham da. (Reiser sig og gaar frem, ser paa hende et Øieblik) Det er forbløffende, hvor lidet du har forandret dig i disse syv, otte Aar.

FRU EVA

Jasaa.

JESPERSEN

Jeg saa dig paa Gaden igaar. Den første Time jeg var i Byen.

FRU EVA

Jeg saa ikke dig.

JESPERSEN

Da fik jeg saa'n stærk Lyst til at hilse paa dig. — Og paa Anton.

FRU EVA

(vender ham langsomt Ryggen. Hendes Stemme blir uvilkaarlig mygere)

Var du ellers ikke kommet?

JESPERSEN

Ved ikke, Eva.

FRU EVA

(smiler, uden at JESPERSEN ser det)

Det burde du ha vidst!

FJERDE SCENE.

JESPERSEN. (I Begyndelsen) FRU EVA. SCHACK (fra Soveværelset).

JESPERSEN

(gaar hen og rækker ham Haanden)

Goddag, Anton.

SCHACK

Er . . . er du her?

JESPERSEN

Ja, som du ser, kjære Ven.

SCHACK

(forvirret)

Goddag. — Jeg vidste ikke.

JESPERSEN

Nei, jeg kom først til Kristiania igaar.

SCHACK

Hvor længe blir du her da, Jespersen?

JESPERSEN

En Uges Tid, tænker jeg. — Du bor pent her. (FRU EVA ud i Kjøkkenet)

SCHACK

Ja. Aaja. Her er ikke værst. Fire Værelser her i anden Etage. Eva maa ha eget Arbeidsværelse. Og jeg maa ha et ogsaa, ser du. Og Soveværelset. (Han peger) Og dette Værelse her, som vi er nødt til at bruge baade til Spise- og Dagligværelse. Ellers maatte vi ha fem Værelser, ser du. Pigen dækker Spisebordet i Kjøkkenet, som er svært rummeligt. Og saa bærer Pigen og jeg Bordet ind. — Du ser, vi Smaafolk faar indrette os saa godt vi kan, vi.

JESPERSEN

Her er rummeligt, synes jeg.

SCHACK

Hvordan har du det da, Jespersen?

JESPERSEN

Jespersen? — Hvorfor Fa'n kalder du mig Jespersen? Hele Barndommen og Ungdommen igjennem sa du jo Harald.

SCHACK

Ja naturligvis. Men—e — undskyld . . . sig mig, hvordan har du det da, Harald?

JESPERSEN

Udmærket. (Et lidet Ophold)

SCHACK

(ser paa sine Negle)

Jeg skrev til dig og bad om Tilgivelse for . . . ja, jeg gjorde dig stor Sorg; men du svarte aldrig, du.

JESPERSEN

Det skal du ikke bry' dig om. Alt har jo vendt sig til det bedste for os alle tre. Eva er ble't lykkelig og har slaat igjennem som Forfatterinde. Og du er vel ogsaa lykkelig?

SCHACK

Ja, svært lykkelig.

JESPERSEN

Og desuden var jo du den stærkeste, som du skrev. Af os to.

SCHACK

Ja, ikke sandt, du?

JESPERSEN

Og den stærkeste seirer. Og bør jo seire. Her som overalt.

SCHACK

Javist. Du bærer altsaa ikke noget Nag til mig, Harald?

JESPERSEN

Nag? — Er du gal? — Jeg er tvertimod glad.

SCHACK

Er du glad, siger du?

JESPERSEN

Selvfølgelig. Havde ikke jeg indvilget i Skilsmissen, saa var dere to ikke ble't gift.

SCHACK

Nei.

JESPERSEN

Og ikke lykkelige heller.

SCHACK

Nei, det var vi ikke.

JESPERSEN

Det er da ikke saa lidet, at en Mand kan sige sig selv: „Jeg har gjort to Mennesker lykkelige.“

SCHACK

(tankefuld)

Nei, det er ikke saa lidet, du.

JESPERSEN

Hvor faa er det ikke, som med Sandhed kan sige, naar de er kommet i min Alder: „Jeg har ikke levet forgjæves.“

SCHACK
(næsten for sig selv)

Det kan du ha Ret i. — Lad os sætte os, Jespersen . . . Harald. (De sætter sig paa hver sin Side af Bordet i Midten) Vil du ikke spise Middag hos os?

JESPERSEN

Jo tak, det vil jeg svært gjærne.

SCHACK

Hverdagskost naturligvis.

JESPERSEN

Den liker jeg bedst.

SCHACK
(spagt)

Du har vel ikke faat dig nogen Kone, du Harald?

JESPERSEN
(let)

Nei, siden du tog Eva fra mig, har jeg været Ungkar eller Enkemand. Eller hvad du vil.

SCHACK
(mildt)

Tog hende fra dig, siger du? Det er ikke det rette Udtryk, kjære Harald. Det var hun, som vilde.

JESPERSEN

Ganske vist. Men . . . du vilde jo ogsaa. Ellers var der neppe ble't noget af.

SCHACK

Nei, det var der ikke.

FEMTE SCENE.

JESPERSEN. SCHACK. FRU EVA.

FRU EVA
(fra Kjøkkenet)

Naa! — Jeg har ikke villet forstyrre Forsoningsfesten mellem de gamle Venner.

JESPERSEN

Du ved jo, at der, hvor der er Fest, Eva, der hører du med. I vor Midte er du Festens Dronning.

FRU EVA

Lad os saa fortsætte Forsoningsfesten. Og saa spiser vi sammen her.

JESPERSEN

Jeg har alt modta't Indbydelse fra Anton.

FRU EVA

Jeg bad Pigen dække til tre. — Anton, hjælp Pigen ind med Bordet. (ANTON ud i Kjøkkenet og sætter Døren paa vid Gab efter sig) Vi har det lidt ekstraordi-

nært her. — Vi har ikke eget Spiseværelse; for da maatte vi ha fire Værelser, ser du; for to Arbeidsværelser maa vi jo ha.

JESPERSEN

Anton fortalte mig dette ja.

FRU EVA

Vi bærer ikke Bordet ind før i sidste Øieblik; for der kunde jo komme en eller anden sen Visit.

JESPERSEN

En slig En, som jeg for Eksempel.

FRU EVA

Javist. Saasnart vi har spist, kaster vi Bordet ud igjen.

JESPERSEN

Du er ble't praktisk.

FRU EVA

Herregud! Dannede Mennesker maa da vide at indrette sig.

JESPERSEN

Ja, det bør de. (SCHACK ind baglænds og bærer den ene Ende af et aflangt (ikke stort) Spisebord. HULDA bærer den anden Ende af Bordet) Skal ikke jeg ogsaa faa hjælpe til. (Vil afsted)

FRU EVA

Behøves ikke, Harald. — Anton er saa vant.

(JESPERSEN opgir Forsøget. Bordet sættes midt paa Gulvet i Forgrunden) Tilbords! (Herrerne sætter sig paa hver sin Side af Bordet og FRU EVA mellem dem, vendt mod Forgrunden. HULDA gaar fra og til)

JESPERSEN

Hvor hyggeligt det er at sidde ved et Familietaffel igjen!

FRU EVA

Vil du skjænke Vin, Anton?

SCHACK
(skjænker)

Med Fornøielse. — Denne Vin er en Gave til Eva fra en Vinhandlerfrue, som er aldeles forgabet i Novellerne hendes.

JESPERSEN

Det er morsomt. Saa nyder vi lidt af Evas literære Triumpfer, vi ogsaa, Anton, naar vi nyder denne Vin.

FRU EVA
(tar sit Glas)

Skaal begge to. — Skaal, Harald.

SCHACK

Skaal, Harald. — Gid du maa befinde dig vel i Norge.

JESPERSEN

Tak, Eva. Tak, Anton. (Der drikkes) Vinen er herlig. — Skam faa den, som siger andet.

(Der spises) Fisk faar man da ingen Steder saa god som i Norge alligevel.

SCHACK

Nei, ikke Klipfisk ialfald.

FRU EVA

(ler)

Du maa vide, Harald, at Klipfisk er Antons Livret.

JESPERSEN

Jeg husker det nok. — I Studenterdagene maatte jeg mer end én Gang ud og fraadse med ham i Klipfisk.

SCHACK

Skaal, Harald. Tak, fordi du ikke har glemt det.

JESPERSEN

Skaal, Anton. (Der drikkes) Din Datter og din forrige Kone bor jo her i Nærheden, hører jeg.

SCHACK

Ja, de bor nogen Minuter herfra. Om Hjørnet.

JESPERSEN

Hvordan staar det saa til med Fru Ragna og dine Børn?

SCHACK

(opkvikkes)

Jo tak, de har det rigtig godt, du. Den ene

Gutten studerer ved Polyteknikum i Dresden. Og den anden er Sjøkadet. Det er bare lille Sara, som er hjemme. — Jeg besøger Ragna hver Dag over Middagen og drikker Kaffe der. —

JESPERSEN

Saa.

SHCACK

Jeg ofrer Barnet min Midddagssøvn hver Dag; for min Tid er jo svært opta't, ser du.

JESPERSEN

Ja, du har bestandig havt meget at gjøre.

SCHACK

Forresten kommer Ragna og Sara paa Besøg her — saa'n ved en og anden høitidelig Leilighed.

FRU EVA

Og Anton og jeg kommer til dem ogsaa, men bare ved mere ekstraordinære Anledninger naturligvis.

JESPERSEN

Ja, men da har dere jo indrettet dere rigtig hyggelig da.

SCHACK
(stærkt)

Ja da.

FRU EVA

Dannede Mennesker maa da vide at indrette sig, Harald.

SCHACK

Vi har det allesammen rigtig hyggelig.

JESPERSEN

Eva og jeg stod jo Fadder til lille Sara.

SCHACK

Ja.

JESPERSEN

Jeg faar da virkelig en Dag hen og hilse paa vor Guddatter. — Hvor gammel er hun nu?

SCHACK

Hun blir otte Aar om nogen Dage.

JESPERSEN

Ja, det stemmer. (Lidet Ophold) Er dere ofte ude og morer dere da?

SCHACK

Eva er meget udbuden, du.

JESPERSEN

Det forstaar jeg saa godt. — Du feires, Eva.

FRU EVA

Anton har ikke Tid til at gaa i Selskaber, siger han.

SCHACK

Jeg har saa megen Glæde i mit Arbeide, at jeg behøver ingen anden, ser du. — Ja, jeg mener mit virkelige Arbeide, Literaturhistorien. (Bittert) Ikke alt det Skidt, jeg forøvrig er nødt til at gjøre for at leve.

FRU EVA

(som vil dække over SCHACKS Bitterhed)

Mellem os sagt, Harald: Der er ikke mellem Fagfolk mere end én Mening om, at Anton er den første Literaturhistoriker, Norge har.

JESPERSEN

Det tror jeg nok.

FRU EVA

Ikke blandt Fagfolk, Harald. Du kan bare forhøre dig.

SCHACK

Nu skryder du, Eva.

FRU EVA

Langt fra. — Det er jo slaat fast.

JESPERSEN

Og selv om hun skrød lidt, Anton, hvad gjør saa det her, hvor vi er alene. Det er saa smukt at høre en Hustru, som er begeistret for sin Mand. — Skaal, Eva.

FRU EVA

Skaal, Harald. (Der drikkes. SCHACK drikker oftere end de andre to. Der spises i Stilhed en Stund)

JESPERSEN

Du sidder hjemme hver Aften, du, Anton?

FRU EVA

Nei, han er i Klubben én Gang om Maaneden.

SCHACK

Vor gamle Klub eksisterer endnu, Harald.

JESPERSEN

Er det muligt?

SCHACK

(næsten begeistret)

Ja da. — Møde én Gang om Maaneden, du. Det er netop ikvæld. Og bare Mandfolk naturligvis — som før. Gaar du med ikvæld, du?

JESPERSEN

Gjærne det.

SCHACK

Skaal, Harald. Min bedste Ven.

JESPERSEN

Skaal, Anton. (Der drikkes) Saa du gaar i Klubben hver Maaned.

SCHACK

Ja. Og saa er jeg paa Première saa'n hver 14de Dag.

JESPERSEN

Première? Interesserer du dig for Theatret?

SCHACK

Nei. Paa ingen Maade, du.

FRU EVA
(til JESPERSEN)

Jeg er Theateranmelder, skal jeg sige dig. Og saa er Anton saa snil at følge mig.

JESPERSEN

Theateranmelder? . . . Men du foragted jo Theatret, dengang du var—e— (stanser)

FRU EVA

Var din Kone, mener du. — Ja. Men det er da tilladt at skifte Mening.

JESPERSEN

Theatret var ikke noget for dannede Mennesker, sa du.

FRU EVA

Jeg kjendte ikke stort til Theatret dengang.

SCHACK

Hun havde endnu ikke faat Fribilletten, ser du.

JESPERSEN

Nei. Jeg husker det.

SCHACK

Da Eva havde slaat igjennem som Novellist, fik hun Tilbud fra „Flyveposten“ om at bli Theateranmelder.

JESPERSEN

(mens han spiser)

Jasaa, Eva, du forstaar dig paa Komedie.

SCHACK

(mens han spiser)

Nei.

FRU EVA

(behersket til SCHACK)

Det ved du ikke noget om; for du forstaar dig ikke det Spor paa Komedie.

SCHACK

Nei, det indrømmer jeg. — Forsaavidt er vi lige gode.

FRU EVA

(koldt og rolig)

Jeg forstaar Komedie, kjære Ven. Men ikke du. — Og det faar du finde dig i.

SCHACK

(tert)

Javel.

FRU EVA
(til JESPERSEN med sit sødeste Smil)

Anton har for Skik at desavouere mig, naar vi er sammen med andre.

JESPERSEN
(truer SCHACK skjælmsk med Fingeren)

Fy, Anton, du som skulde være din Kones Hjælp og Støtte her i Livet.

FRU EVA

Men er vi alene, aa, da er jeg saa talentfuld, saa fin i Opfatningen, saa dyb, — da bøier han sig til Jorden.

SCHACK
(som ikke kan skjule sin Forundring, endda han ikke er uvant til den Slags Fif af sin Kone)

Gjør jeg?

FRU EVA
(fremdeles til JESPERSEN)

Men ikke før er vi sammen med andre, saa . . .

JESPERSEN

Han er misundelig paa sin Kone, den Skurk! — Skaal, Anton, jeg haaber, du forbedrer dig.

SCHACK

Skaal du!

FRU EVA
(som før)

Jeg tror, denne Tilbøielighed hos Anton

kommer af, at hans fine Natur har en sand Skræk for alt, som heder Ros og Skryd og Reklame. Og derfor bærer jeg ogsaa over med ham. (Med et yndigt Smil til SCHACK) Skaal, Vennen min.

SCHACK
(smiler bitter-sødt)

Skaal, Eva min.

FRU EVA
(stryger SCHACK let over Haanden)

Jeg tænker, du nu skammer dig lidt over din Forløbelse, Vennen min.

JESPERSEN

Kjære Eva, det er jo bare vi tre tilstede. — Skaal begge to.

FRU EVA
(hæver Glasset)

Skaal. Tak, fordi du kom, Harald.

SCHACK

Ja. Tak for det, Harald. (Der drikkes)

JESPERSEN

Husker du, Anton, dengang du og Fru Ragna og dine Børn rode sammen med Eva og mig ud til Bygdø. Og du misted Hatten. (Alle ler)

FRU EVA

Og saa Antons Ansigt, da Hatten randt fuld

af Vand og sank, netop som han strakte sig ud efter den.

SCHACK
(sukker uvilkaarlig)

Ja, det var en lykkelig Dag alligevel.

JESPERSEN

Det var det.

SCHACK

En lykkelig Tid!

FRU EVA

Spis, Harald.

JESPERSEN

Tak, jeg spiser storartet. Og befinder mig usigelig vel.

SCHACK
(til JESPERSEN)

Du maa undskylde, at jeg straks efter Middagen gaar over til min Datter, du. Men vi følges jo ad i Klubben ikvæld.

FRU EVA
(til SCHACK)

Idag synes jeg, du burde være her og underholde Harald.

JESPERSEN

Nei, paa ingen Maade, Eva. — Lad Anton gaa over til Barnet.

SCHACK
(til EVA)

Barnet er vant til, at jeg kommer, ved du, og det spør efter mig.

FRU EVA

Der er ikke flere Retter.

JESPERSEN

Tak, jeg er forsynt.

SCHACK

Skaal! (Tømmer sit Glas)

FRU EVA
(til SCHACK)

Idag drikker du vist lidt for meget, Vennen min.

JESPERSEN

Denne Vinen din er virkelig saa fristende, Eva.

SCHACK
(lidt bedugget)

Det er ikke hver Dag, dine literære Triumpher bereder mig saa stor Nydelse, du. (Opbrud. HULDA og SCHACK bærer Bordet ud i Kjøkkenet. SCHACK er ikke helt stø paa Foden)

FEU EVA

Her er Cigarer. (Sætter Kassen paa Bordet foran Sofaen)

JESPERSEN

Tak. Røger ikke du?

FRU EVA

Ikke nu længer. Cigaretrøgen er ikkė god for Øinene.

JESPERSEN
(tænder en Cigar)

Du gir Afkald paa Nydelsen til Fordel for din Skjønhed.

FRU EVA

Ja.

JESPERSEN

Det er meget elskværdigt af dig.

SCHACK
(ind fra Kjøkkenet)

Jeg vil tænde mig en Cigar, jeg ogsaa, før jeg gaar.

HULDA
(som er kommet ind samtidig med SCHACK)

Frue. (FRU EVA gaar hen til HULDA, og de to hvisker sammen)

SCHACK

Sæt dig i Sofaen, Harald, og lad som du er hjemme.

JESPERSEN
(staar bøiet over SANDES Manuskript, som ligger paa Bordet i Midten)

Tak, det skal jeg nok.

FRU EVA
(vender sig mod Herrerne)

Undskyld et Øieblik. (Ud i Kjøkkenet sammen med HULDA)

SJETTE SCENE.

JESPERSEN. — SCHACK.

JESPERSEN
(som fremdeles staar bøiet over Manuskriptet)

„Eva Schack. En Studie af Egil Sande." — Naa. Hvad er det?

SCHACK

Skidt!

JESPERSEN

En Afhandling om Evas Forfattervirksomhed?

SCHACK

Eva er et fortræffeligt Menneske, ser du.

JESPERSEN

Javist.

SCHACK

Aldeles fortræffeligt, siger jeg dig. — Det er hun. Men—e— denne Skrivelysten er en Feil, hendes eneste nævneværdige Feil, du.

JESPERSEN
(let)

Hvad gjør nu det, om hun skriver!

SCHACK
(maaber)

Naa! Har Piben faat den Lyd nu!

JESPERSEN

Det er Forskjel paa den Gang og nu. Jeg trode, hun var uden Talent. Men hun skal jo ha Talent.

SCHACK

Aaja. Lidt Talent har hun unegtelig; men alligevel, du. — Kraftspilde!

JESPERSEN

Men hun gjør Lykke. — Kommer i flere Oplag. Naar man skal ha en Feil — og det skal vi jo alle —, saa er en slig voldsom Skrivelyst ikke den værste.

SCHACK

Nei.

JESPERSEN

Du skulde ikke se paa hendes Arbeide bare som Fagmand, men ogsaa som Menneske, især som Menneske.

SCHACK

Hm. — Ja—a. Ja, jeg faar kanske gjøre det, du.

SYVENDE SCENE.

JESPERSEN. (I Begyndelsen) SCHACK. FRU EVA. (HULDA bærer Kaffebrættet ind og gaar straks ud).

SCHACK
(gaar mod Døren)

Farvel saa længe da. (Til JESPERSEN) Du kommer ind om mig ikvæld, saa gaar vi sammen i Klubben.

JESPERSEN

Vel. (SCHACK ud. FRU EVA og JESPERSEN sætter sig i Sofaen)

JESPERSEN

Det var en vellykket Middag, Eva.

FRU EVA

Det glæder mig oprigtig.

JESPERSEN

Og saa er du saa elskværdig, saa sød.

FRU EVA

Jeg vil ialfald gjerne være det, Harald.

JESPERSEN

Du er altsaa ikke længer bitter mod mig for de glædeløse Aar, du leved sammen med mig.

FRU EVA

Nei, hvordan kan du tro det?

JESPERSEN

Din literære Medgang og det lykkelige Ægteskab, du nu lever i, har vel udslettet en Del Bitterhed.

FRU EVA

Ja selvfølgelig. — Og desuden var det jo ikke bare glædeløst mit forrige Ægteskab heller.

JESPERSEN

Nei. — Engang holdt du jo virkelig lidt af mig.

FRU EVA
(med Vægt)

Meget, Harald. — Meget.

JESPERSEN

Men jeg forsømte dig svært.

FRU EVA
(vemodig)

Det gjorde du unegtelig, Harald.

JESPERSEN

Jeg maatte arbeide tolv Timer i Døgnet, ser du.

FRU EVA
(som før)

Ja, du havde det ikke godt, du heller.

JESPERSEN

Men bedre end du, Eva.

FRU EVA

For mig var det værst.

JESPERSEN

Ikke Opmuntring fra nogen Kant. Ikke engang fra mig. Bare Nedrakning. Du trængte netop en Mand, som forstod dit Arbeide, din Higen, din Ærgjerrighed.

FRU EVA

(smiler vemodig)

Hvor underligt det er at høre dig tale slig.

JESPERSEN

Jeg har jo havt Tid til at forandre mig i disse syv, otte Aar.

FRU EVA

Tænk, om du havde snakket slig til mig den Gang.

JESPERSEN

Da havde du kanske ikke forelsket dig i Anton.

FRU EVA

(usikker, mild)

Jo. — Jo, tænk du, det tror jeg alligevel, at jeg havde; for i Italien der var jo Anton og jeg saa meget alene.

JESPERSEN

Fru Ragna og jeg var udenfor Spillet.

FRU EVA
(hurtig)

Og saa skrev du til mig fra Norge, at jeg var et skrivegalt Fruentimmer.

JESPERSEN

Ja, det var raat og fremfor alt dumt. Nu siger jeg: Skriv væk, Eva, saa længe du har Moro af det.

FRU EVA

Ja, er det ikke nok, at jeg har en stor personlig Glæde af at skrive, og at Tusener liker at læse det, jeg skriver.

JESPERSEN

Det er god nok Grund til at skrive, skulde jeg mene.

FRU EVA

Men kunde du sige det, om du var gift med mig ogsaa, tror du?

JESPERSEN

Absolut, Eva. — Det gir jeg dig mit Ord paa.

FRU EVA
(næsten ømt)

Ja, ikke sandt, Harald?

JESPERSEN

For jeg var vel ikke forpligtet til at læse dig, fordi om jeg var gift med dig.

FRU EVA
(smiler)

Nei, naturligvis, du, som ikke forstaar noget af Literatur. (En Pause, hvori de drikker Kaffe)

FRU EVA

I de første Par Aar efterat jeg forlod dig, var jeg desværre to Gange nødt til at skrive til dig.

JESPERSEN

Ja, det var jo denne Aagerkarlen, som var saa slem mod dig.

FRU EVA

Jeg maatte skrive anden Gang for at spare Anton for den Ydmygelse, at jeg havde skrevet første Gang. — (Blødt) Sig mig, Harald, du synes da ikke, det var—e— dadelværdigt af mig at henvende mig til dig, naar jeg var i en saa yderst pinlig Situation.

JESPERSEN
(venter et Øieblik med at svare)

Nei paa ingen Maade.

FRU EVA

Hvilke Feil du har, saa er du alligevel ikke smaalig eller snobbet.

JESPERSEN

Nei. Og desuden . . . jeg havde, som du ganske rigtig skrev, faat nok af Penge.

FRU EVA

Ja.

JESPERSEN

Og næst efter Anton stod du jo ingen Mand i Verden saa nær som mig.

FRU EVA

Nei ikke sandt? Du var da ingen begunstiget Elsker.

JESPERSEN
(alvorlig)

Nei — tvertimod. (Lidet Ophold)

FRU EVA
(saare venlig)

Hvor har du de to Brevene, jeg sendte dig, Harald?

JESPERSEN

I mit Jernskab.

FRU EVA
(uden at se paa ham)

Der er de vel godt forvaret?

JESPERSEN
(let)

Ja, der er de godt forvaret. (Et lidet Ophold)

FRU EVA

Sig mig, Harald, hvorfor svarte du mig aldrig

paa disse to Breve? Du sendte mig bare Bankanvisningen. Ikke et Ord ellers.

JESPERSEN
(med roligt Alvor)

Kjære Eva, hvad skulde jeg sige dig? Det kunde da ikke være andet, end at jeg elsked dig. Og sligt noget siger man da ikke til sin Vens Kone.

FRU EVA
(uvilkaarlig)

Nei.

JESPERSEN

Allermindst naar hun vil laane Penge. (Et lidet Ophold) Jeg synes, det skulde være saa morsomt, om dere to vilde besøge mig i Italien.

FRU EVA
(sukker)

Tror du, vi har Raad til at reise?

JESPERSEN

Men Lyst har du da ialfald?

FRU EVA

Og det spør du om, som ved, hvor reisegal jeg er! Somme Nætter, især om Vaaren, kan jeg ikke sove for Længsel.

JESPERSEN

Anton kunde ta Permission. Og saa bode dere hos mig som mine Gjæster.

FRU EVA

Men har du virkelig Plads for os?

JESPERSEN

Ja, jeg har en ganske pen Landeiendom.

FRU EVA

(reiser sig, kommer i Bevægelse)

Har du? — Men det har du ikke fortalt før.

JESPERSEN

Nei, det hasted vel ikke saa med det.

FRU EVA

(hos hvem Bevægelsen stiger)

Ja, kanske kunde vi komme afsted fra Nytaar af. Eller allersenest fra næste Høst af. Anton faar en Vikar til sine Forelæsninger. — Aa, tænk at komme til Syden og faa puste ud! — Jeg har jo set Toskana i April. Roserne springer frem overalt. Af hver Krog, hver Stenrøs, ja af Mursprækken. Og saa vinblaa Fjælde langt borte, og hvide Landsbyer som Fuglereder rundt om i Bjærgene. Og saa Maanenætterne!

JESPERSEN

Ja. — (Reiser sig) Og saa kunde vi jo ride ud sammen, hvis du vilde.

FRU EVA

(stille)

Ride? — Rider du?

JESPERSEN

Hver eneste Dag. Naturligvis.

FRU EVA
(tankefuld)

Aa, hvor det er længe, siden jeg red.

JESPERSEN

Vi rider en hel Dag, saa er vi ved Havet. Adriaterhavet. Har du set det?

FRU EVA
(som før)

Aldrig.

JESPERSEN

Paa Landet har du meget at ta dig til, naar du er kjed af at skrive. Og naar du er kjed af Landlivet, kan du studere i Byerne. Italien blir man aldrig færdig med.

FRU EVA
(ivrig)

Men naar vi nu rider mod Havet, kommer der da ingen Røvere?

JESPERSEN

Nei, i Toskana er der ingen. — Forresten . . . naar man ser slig ud som du, Eva, kan man jo aldrig være tryg.

FRU EVA
(smiler uden at se paa ham)

JESPERSEN

Men saa har du jo mig til at beskytte dig.

FRU EVA

(som staar med Ryggen vendt mod ham, siger dæmpet hen for sig)

Og saa har jeg Antons Hjælp til min nye Bog! — Aa!

JESPERSEN

Hvad sa du?

FRU EVA

Jeg? — Anton vil bli saa glad, sa jeg.

JESPERSEN

Skal vi ikke gaa en Tur?

FRU EVA

Jo, lad os det. (Stikker sin Arm ind under hans, og de gaar mod Døren til Entréen) Saa kan vi snakke sammen om dette. Aa, hvor jeg er lykkelig! — Aa, for nogen Perspektiver, Harald!

JESPERSEN

Ja, Perspektiverne er meget pene, Eva. (Ud)

ANDEN AKT.

(Stue hos Fru Ragna Schack. Tarvelig, men ordentlig og net. Paa Baggrundsvæggen tilhøire Dør til Kjøkkenet. Tilvenstre paa samme Væg Dør til Soveværelset. Midt paa høire Væg Dør til Entréen. — Vinduer paa venstre Væg. I Forgrunden tilvenstre Bord og Stole. Tilhøire i Forgrunden Sofa paa skraa frem og et Bord).

FØRSTE SCENE.

Fru Ragna. — Siden Eilertsen.

Fru Ragna
(sidder i Sofaen og hækler)

Nei, nu maa da Anton komme snart. (Gaar hen til et af Vinduerne, som staar oppe og roper) Sara! . . . Sara! Ser du Papa noget? (Svaret høres ikke) Ikke det? (Fru Ragna hækler og gaar hen imod Sofaen. Det ringer) Det er Bedstepapa! — At han skulde komme netop nu, naar jeg venter Anton. (Ud i Entréen og kommer straks efter tilbage med Eilertsen, som bærer en liden Pakke)

EILERTSEN

Hvordan har du det, Jenta mi?

FRU RAGNA

Jo tak, jeg har det saa godt, Papa.

EILERTSEN

Aa, det kan vel ikke være saa svært godt, synes jeg.

FRU RAGNA

Jo da, Papa.

EILERTSEN
(klapper hende paa Skulderen)

Det er bra for dig det. — Hvor er Fødselsdagsbarnet?

FRU RAGNA

Sara leger udenfor. — Saa du hende ikke?

EILERTSEN

Nei. — Jeg vilde ha været her i Formiddag med denne lille Gaven til hende.

FRU RAGNA

Det var snilt af dig.

EILERTSEN

Men saa kom der no' i veien. Derfor kommer jeg nu først. — Det er et Syskrin. En nyttig Gave altsaa. — Hun trænger at lære no' nyttig, hun, som ingen Far har.

FRU RAGNA

Kjære dig, det har hun da.

EILERTSEN
(indædt)

Han, hun har, er værre end ingen.

FRU RAGNA

Sæt dig, Papa. Saa skal du faa Kaffe. (FRU RAGNA ud i Kjøkkenet)

EILERTSEN

Ja, men det maa gaa i en Fart; for jeg har liden Tid. (FRU RAGNA ind med Kaffestel — tre Kopper) Jeg har drukket Eftermiddagskaffe for længe siden, jeg; men en gammel Sjømand kan aldrig faa nok Kaffe. (FRU RAGNA skjænker) Jeg skal fly, straks Kaffen er nede; for jeg ved, du venter Philosofen din her nu ved Kaffetid. Og jeg har ikke no' videre Appetit paa 'n, ved du.

FRU RAGNA

Han vilde bli saa glad, om du vilde tilgi ham, Papa.

EILERTSEN

Tilgi 'n! — Aldrig paa denne Side Kloden, Jenta mi. Aldrig før han forlader den Konen, han nu lever med, og tar dig tilægte igjen og gir Barna sine en Far; for det er den eneste Maaden, han kan erkjende paa for al Verden, hvor desperat han har faret frem mod dig og Barna.

FRU RAGNA
(rolig, næsten ligegyldig)

Det er ingen Mening i det, du nu siger, Papa.

EILERTSEN

Men Philosofen din er der vel mere Mening i? — Hvad? — Det er vel Mening i en Mand, som faar et Reisestipendium og dra'r til Italien og finder sig en ny Kone, som alt er gift! (Ler indædt) Ja, de Reisestipendierne er godt for no', de ogsaa! — Du, som gaar her og stuller uden Mand, du skulde se til at faa dig et Reisestipendium, du ogsaa.

FRU RAGNA
(rolig)

Du er akkurat, som du bestandig har været, du Papa.

EILERTSEN

Og saa gaar han her i Huset som graa Katten ogsaa!

FRU RAGNA
(rolig)

Aa, det er bare en halv Time hver Eftermiddag — for Barnets Skyld, ved du.

EILERTSEN

Han skulde sendes til Sibirien, skulde han. — Men istedet for det gjør han Visit her, som om ingen Ting var hændt.

FRU RAGNA
(med naiv Overlegenhed)
Jeg siger som Eva jeg: Dannede Mennesker maa da vide at indrette sig.

EILERTSEN
(indædt)
Naar jeg hører sligt Snak, faar jeg Trang til at brøle. (Lidet Ophold) Men . . . men hvad tror du, Folk siger da?

FRU RAGNA
(som før)
Eva bry'r sig ikke noget om, hvad Folk siger. Og det behøver sandelig ikke Anton og jeg heller.

EILERTSEN
Nei, det kan dere forresten ha Ret i. Folk og Fæ. Og Fæ og Folk. Det kommer ud paa et.

FRU RAGNA
Jeg var da bare 18 Aar, Papa, da jeg blev gift med Anton.

EILERTSEN
Ja, du var bare en sød Jentunge, var du.

FRU RAGNA
Og vistnok tror jeg, at jeg er et dygtigt og arbeidsomt Menneske; men saa'n egentlig begavet, det ved jeg meget godt, at jeg ikke er.

EILERTSEN

Skulde du behøve det da for at være gift? — Jeg synes, det var nok, at én af dere var begavet, jeg.

FRU RAGNA

Ja, det synes du. — Men saa bra som jeg er, saa var jeg kanske alligevel ikke en Kone for en saa betydelig Mand.

EILERTSEN

Nei, du ved vel bedst selv, hvad du var. — — Forresten er dette bare noget, som de andre to har indbildt dig for at stagge dig.

FRU RAGNA

Aa nei da, Papa. Jeg føler saa godt, at jeg er ubegavet. (Smiler lidt medlidende) Synes du kanske, at jeg er begavet, du?

EILERTSEN

Nei. (Det ringer. FRU RAGNA ud i Entréen) Tænke sig til: her skal min Datter bo i en to Værelsers Leilighed uden anden Hjælp end en Rengjøringskone! (FRU RAGNA straks efter ind igjen) Var det kanske Philosofen din?

FRU RAGNA

Nei langt ifra. Det var bare et Bud.

EILERTSEN

Du lod 'n kanske gaa ind i Kjøkkenet.

FRU RAGNA

Det var et Bud, hører du.

EILERTSEN

Han tør vel ikke møde mig.

FRU RAGNA

Fy Papa.

EILERTSEN
(drikker Kaffe)

Men at du har tilladt den andre Konen hans at sætte sin Fod her i Huset, det skulde du ha Ris for. (FRU RAGNA tier) Du var da saa sint paa hende engang, husker jeg.

FRU RAGNA

Aa, nu er det da $7^1/_2$ Aar, siden Anton og jeg blev separeret. Og $4^1/_2$ Aar, siden Anton gifted sig med hende.

EILERTSEN

Huf ja.

FRU RAGNA

Mig er hun bestandig saa elskværdig imod.

EILERTSEN

Ja, en slig godslig Gjeit som du er.

FRU RAGNA

Eva har sine Feil naturligvis, hun, som andre.

Kanske endda flere; for store Aander har store Feil, Papa.

EILERTSEN

Ja, da kan du være glad, du Ragna.

FRU RAGNA

Jeg klager ikke heller. Jeg er da saa meget for Anton, selv om jeg ikke er gift med ham. — Du ved ikke, hvor god og snil han er.

EILERTSEN

Da venter jeg, at han er saa god og snil, at han gjør dig til en gift Kone igjen. Saa du ikke gaar her som et Spektakel, som hverken er gift eller Jomfru eller Enke. Hils ham fra mig og sig det, du.

FRU RAGNA

Sligt kan der aldrig bli Tale om nu, naar han er gift med Eva.

EILERTSEN

Aa, han kan vel la sig skille endnu engang.

FRU RAGNA

Langt ifra. Sligt noget gjør en Mand bare én Gang, siger Anton. Og saa dyrt som det vilde bli. — Han er ikke rig, han, ligesom du.

EILERTSEN

Jeg rig? — Pølsesludder!

FRU RAGNA

Og det vilde skade hans Fremtid svært at la sig skille.

EILERTSEN

Saa—aa.

FRU RAGNA

Det har jeg da sagt dig før. — Han, som er Docent og Gymnasielærer. — Folk har været forarget nok over, at han er skilt én Gang.

EILERTSEN

Hvor er Sara?

FRU RAGNA

(hen til Vinduet)

Sara! — Bedstepapa er kommet!

EILERTSEN

Nei, jeg har saa liden Tid. — Jeg kan hilse paa hende ude paa Gaden. — Adjø, Jenta mi. (Ud i Entréen. FRU RAGNA følger ham ud)

ANDEN SCENE.

SCHACK. — FRU RAGNA.

(Idet Døren lukkes, kommer SCHACK stille ind fra Kjøkkenet. Han bærer to Pakker. Straks efter FRU RAGNA fra Entréen. De gaar rolig mod hverandre. Hun rækker Haanden frem. Han tar den og omfavner hende mildt og stille med den Armen, som er fri. Hun støtter sig op mod ham. Saadan staar de nogen Øieblikke).

SCHACK
(bryder Stilheden)

Gratulerer, Vennen min. Gratulerer med Sara.
(Slipper hende)

FRU RAGNA

Ja, nu er hun da otte Aar.

SCHACK

Ja, tænk nu er hun saavidt, du. — Jeg saa hende borte paa Gaden; men jeg ropte ikke paa hende. Jeg vilde saa gjærne være lidt sammen med dig først, ser du. — Her er Fødselsdagsgaven. Et Par fine Tømmer, du, med Bjælder. Hun vil jo bestandig være Kusk.

FRU RAGNA
(glad)

Tømmerne blir nok den morsomste Gaven, Anton.

SCHACK
(river Papiret af den anden Pakke)

Og her er den Bogen, som jeg loved at skaffe dig.

FRU RAGNA

Tak skal du ha. (Ser paa Titelbladet) „Onkel Toms Hytte.“ (Ser taknemmelig op paa ham) Det er saa længe, siden jeg læste den.

SCHACK

Du ved, Jespersen kom til Byen for nogen Dage siden, du.

FRU RAGNA

Ja.

SCHACK

Han kommer nok paa Visit ved Femtiden for at hilse paa dig og Fødselsdagsbarnet.

FRU RAGNA

Saa faar da Sara se sin Gudfar.

SCHACK

Og Eva kommer ogsaa engang i Løbet af Eftermiddagen. Formiddagen er jo hendes Arbeidstid, ser du. (De sætter sig i Sofaen)

FRU RAGNA

Tror du, Jespersen endnu er glad i Eva?

SCHACK
(med Overbevisning)

Langt fra. Det er han ikke, du. Ellers var han nok ikke kommet til os.

FRU RAGNA

Aanei, det var han vel ikke. (Skjænker Kaffe) Nu har jeg stoppet færdig Strømperne dine, Anton.

SCHACK

Det var deiligt, du.

FRU RAGNA

Sara kommer bort til dig med dem imorgen.

SCHACK

Alt dette er snilt af dig, du.

FRU RAGNA

Aa nei da, Anton. Jeg tænker saa godt, naar jeg sidder og stopper Strømper.

SCHACK

Saa. — Hvad er det for Tanker, Ragna?

FRU RAGNA
(smiler)

Nei, det siger jeg da ikke; for kanske vilde du ikke like dem.

SCHACK

Ikke det, du?

FRU RAGNA

Nei.

SCHACK

Men kunde du ikke prøve paa at fortælle mig dem. Kanske tar du Feil, du. Nævn mig en af disse Tankerne. — F. Eks.?

FRU RAGNA
(ler stille for sig selv)

SCHACK

Naa!

FRU RAGNA

Jo, jeg tænker mig, at engang om mange, mange Aar, saa er vi ble't svært gamle, alle tre. Og da dør — ja jeg tar det bare som et Eksempel, skjønner du — saa dør Eva f. Eks. Og saa flytter jeg over til dig for at styre Huset. Og saa blir du syg og ligger paa Dødsleiet. Og da bér du mig om at la mig vie til dig. „For du har igrunden bestandig været min Kone," siger du. Og saa blir vi straks viet. Og saa dør du. (Ler lidt genert) Naa, hvad synes du, Anton?

SCHACK
(tier en liden Stund)

Du har vel endnu mange underlige Tanker, du Ragna?

FRU RAGNA
(smiler)
Somme Gange tænker jeg lidt anderledes.

SCHACK
Saa?

FRU RAGNA
Jeg tænker mig, at du lever en Uges Tid, efterat vi er viet. (Bøier sig over Arbeidet og er genert) Og i den Tiden har vi det saa ubeskrivelig deilig. (Et lidet Ophold) Aa, nu ler du vist af mig igjen. Men du vilde da vide disse Tankerne, Anton.

SCHACK
Ja, det var min Skyld, at du sa dem.

FRU RAGNA
Du synes ikke, det var dumt da?

SCHACK
Nei. (Lidet Ophold) Er det længe siden du begyndte at tænke sligt?

FRU RAGNA
(smiler lykkelig)

SCHACK
Naa, vil du ikke sige det?

FRU RAGNA
Det er vel et Par Uger siden, tænker jeg. Det

var den Dagen, du strøg mig over Haaret for første Gang, siden vi blev skilt. Og om Natten drømte jeg, at vi var gift igjen.

SCHACK
(mens han reiser sig forskrækket og gaar frem)

Hvad? — Men slige Tanker maa du slaa af Hodet, du. — De er usunde i allerhøieste Grad!

FRU RAGNA
(efter et lidet Ophold, og idet hun hækler)

Jeg undrer mig saa ofte over en Ting, Anton.

SCHACK

Hvad er det, du?

FRU RAGNA

Hvorfor skulde netop jeg bli saa ubegavet, naar En tænker paa, hvad for en Masse af Begavelser som er til?

SCHACK
(ler mildt)

Ja, det kan du nok sige, Ragnamor.

FRU RAGNA

Havde ikke netop jeg været saa uheldig, saa havde ikke vi to . . . (Afbryder) aa, det var bare no' dumt.

SCHACK

Jeg maa en liden Sving bort i Bibliotheket,

du, før det stænges. Jeg er tilbage om ti Minuter. Og saa blir jeg her i hele Dag.

FRU RAGNA
(lykkelig)
Det skal bli deiligt, Anton.

SCHACK
Ja, jeg glæder mig ogsaa, Ragna.

FRU RAGNA
Og end Sara, tror du! — Hun har ikke snakket om andet, end at Papa skal spise hos os iaften. (Reiser sig og gaar frem) Mens du er i Bibliotheket, skjærer jeg istykker Klipfisken og Poteterne til Puddingen.

SCHACK
(straaler)
Skal jeg faa Klipfiskpudding! (Det ringer. FRU RAGNA ud i Entréen. SCHACK gaar hen til det aabne Vindu og ser ud. Vender sig ind igjen) Hvor kan Sara være henne...

TREDJE SCENE.

SCHACK. — FRU RAGNA og JESPERSEN (med en Pakke fra Entreén).

JESPERSEN
Goddag, Anton. — Gratulerer med Fødselsdagsbarnet. (Ser sig om) Er hun ikke tilstede?

FRU RAGNA
(idet hun gaar hen til det aabne Vindu)

Nei, hun leger udenfor. (Ser ud) Nu er hun borte. — Men hun kommer nok straks. — Hun kjører sine Dukker i den deilige Vognen, som Eva sendte hende i Formiddag.

JESPERSEN

Jeg haaber da, jeg faar se hende, inden jeg gaar. (Lægger Pakken fra sig paa Bordet tilheire)

FRU RAGNA

Ja da. Om et Øieblik er hun her igjen. Her i Kvarteret er der saa god Anledning for Barnene til at lege. Her er saa stille og aabent.

SCHACK
(ser paa sit Uhr)

Jeg staar paa Spranget, du. Jeg skal bort i Bibliotheket, før det stænges. Om ti Minuter er jeg her igjen.

FRU RAGNA

Saa laver jeg The til Herr Jespersen.

SCHACK

Ja, gjør det, du. — Og glem ikke Klipfiskpuddingen. Lad den bli ekstra fin, du.

JESPERSEN

Fru Ragna er jo en ren Mester i at lave Klipfiskpudding.

SCHACK
(begeistret)

Ja, det er hun!

JESPERSEN

Og dere bér ikke mig tilaften, endda jeg er Gudfar.

FRU RAGNA
(spagt, idet hun ser usikkert bort paa SCHACK)

Jo—o, De maa saa gjærne spise hos os.

SCHACK
(usikkert)

Na—tur—lig—vis, hvis du har Lyst, da naturligvis.

JESPERSEN

Det var bare en Spøg af mig. Jeg er udbuden allerede.

FRU RAGNA

Det vilde jo være morsomt, hvis De ikke havde været udbuden.

SCHACK
(flot)

Ja da ja. Men naar du er udbuden saa . . .

JESPERSEN
(med strængt Alvor)

Jeg har vistnok en Svaghed for Familieliv. Men paa en saa'n Aften vilde jeg selvfølgelig ikke forstyrre.

SCHACK
(ærgerlig)
Forstyrre? Sludder, Harald. (Hurtig) Ja, nu maa jeg afsted.

FRU RAGNA
Ta Entréenøglen med dig, saa slipper du at ringe paa, naar du kommer igjen.

SCHACK
Javel. — Paa Gjensyn. (Ud)

FJERDE SCENE.

JESPERSEN. — FRU RAGNA.

FRU RAGNA
Værsgo, sid ned Herr Jespersen.

JESPERSEN
Tak, Frue. (Sætter sig ved Bordet tilvenstre)

FRU RAGNA
Og saa undskylder De nok, at jeg er ude og laver Theen.

JESPERSEN
Bevares vel.

FRU RAGNA
(gaar hen til Bogen, som SCHACK har bragt hende idag)
Jeg ved ikke, om De har læst „Onkel Toms Hytte“?

JESPERSEN

Nei, det har jeg nok ikke, Frue.

FRU RAGNA
(bringer ham den)

Det er en rigtig morsom Bog.

JESPERSEN

Tak, Frue.

FRU RAGNA

Saa har De lidt at læse i, til Theen kommer.

JESPERSEN

Onkel Tom og jeg, vi skal nok underholde os. (FRU RAGNA tar Kaffestellet og gaar ud i Kjøkkenet)

FEMTE SCENE.

JESPERSEN. — FRU EVA (fra Entréen).

FRU EVA

Goddag, Harald!

JESPERSEN

Goddag. — Du ringte ikke, Eva?

FRU EVA

Nei, jeg mødte Anton i Entréedøren. Han havde svær Hast.

JESPERSEN

Han kommer straks igjen. Fru Ragna laver The. — Hvordan har saa du det?

FRU EVA

Tak godt. Og du?

JESPERSEN

Jo Tak.

FRU EVA

Igaar var du morsom.

JESPERSEN

Da jeg kom hjem paa Hotellet igaar Aftes eller — rettere sagt — inat, opdaged jeg, at vi havde spadseret i hele tre Timer.

FRU EVA

Fortæl mig noget idag ogsaa. (Sætter sig ved Bordet tilvenstre og nær ham)

JESPERSEN

Fortælle noget. (Tier et Par Øieblikke) Tja, det kan jeg gjærne gjøre. Jeg kan fortælle dig, at jeg har bevaret en Evne fra den Tid, jeg var gift med dig.

FRU EVA

En Evne?

JESPERSEN

Ja. — Straks vi mødtes i Tirsdags, mærked jeg, at jeg havde beholdt denne Evnen.

FRU EVA

Hvad er det for en?

JESPERSEN

Det er den, at du aldrig kan lyve for mig, uden at jeg hører det.

FRU EVA

Lyve?

JESPERSEN

Ja. — Er det ikke besynderligt? — Selv om du siger den mindste Løgn, saa hører jeg den saa klart i Stemmen din, Eva.

FRU EVA
(stødt, siger kort)

Jasaa.

JESPERSEN

Jeg kan virkelig ikke hjælpe for det; men jeg har hørt hver liden Usandhed, du har sagt mig i disse tre, fire Dage. (Ophold)

FRU EVA

Er det mange Usandheder, jeg har sagt dig?

JESPERSEN
(tørt)

Aa mange.

FRU EVA
(tier et Par Øieblikke)
Hvorfor fortæller du mig dette?

JESPERSEN
Bare forat du skal slutte med at lyve for mig. (Langt Ophold) Det var en deilig Spadsertur igaar, Eva.

FRU EVA
(lysner igjen)
Ja, det var det. En slig Stjernehimmel.

JESPERSEN
En saa deilig Spadsertur har jeg ikke havt siden . . . ja siden vore Forlovelsesdage.

FRU EVA
Jeg synes, jeg har lært at forstaa mangt og meget paa disse Spadserturene, vi har havt i disse Dagene.

JESPERSEN
Fortæl mig dette nye, Eva.

FRU EVA
(ler kort med Ømhed i Stemmen)
Nei, kjære Harald, det vilde da være at udlevere mig helt.

JESPERSEN
Og det har du vel ikke nogen Trang til?

FRU EVA

For 8—10 Aar siden havde jeg denne Trang; men da havde du ikke Tid eller Lyst til at høre paa mig.

JESPERSEN

Jeg vil jo nu gjærne gjøre godt igjen det, som jeg dengang forbrød, Eva.

FRU EVA
(ler kort med Ømhed i Stemmen)

Forsøg ikke paa sligt noget, Harald. — Vi har jo tilgi't hverandre det onde, vi har gjort hverandre. — Lad det være nok.

JESPERSEN
(myg i Stemmen)

Men hvorfor skulde jeg ikke ogsaa forsøge paa at gjøre godt igjen det, jeg har forbrudt?

FRU EVA
(tier en Stund)

Fordi jeg ikke vil tillade det.

JESPERSEN
(som før)

Og hvorfor vil du ikke tillade det?

FRU EVA

Du, som er saa klog, maa ikke bli klodset. — Sig ikke noget, Harald, som . . . som kan komme til at forstyrre vort Venskab. (Reiser sig)

JESPERSEN
(stille)

Vort Venskab taaler da vel, at vi er helt oprigtige mod hverandre. — Hvorfor vil du ikke bli min igjen?

FRU EVA
(søger)

Hvorfor? . . . Det . . . vilde jo skade Antons Fremtid som Skolemand og Universitetslærer rent forfærdelig, kan du skjønne. En slig Skandale vilde kanske bli for meget for ham. — Tænk, han har engang sagt, at han heller vil ta Gift end begynde paa en ny Skilsmisse.

JESPERSEN

Det er altsaa for hans Skyld, du ikke vil.

FRU EVA

Tænk alt det, han gjennemgik for at faa mig. — Min Taknemmelighedsfølelse og min Pligtfølelse forbyder mig at gjøre sligt noget.

JESPERSEN

Nu synger du falskt igjen.

FRU EVA

Da skulde du la være at gifte dig med mig!

JESPERSEN

Du vilde jo komme til at lyve meget mindre,

naar du først var gift med en Mand, som kunde høre, naar du løi for ham.

FRU EVA
(kort)

Jasaa.

JESPERSEN

Kjære Eva, du og jeg, vi er begge Fallenter. Vi har begge en Konkurs bag os. Vi kan ikke leve paa samme Fod som i vor Ungdom. Men trods alt det, vi har mistet, saa vil vi da gjærne holde sammen alligevel. Om mig selv vil jeg sige, at jeg tror, jeg blev en ren Velstandsmand, om du vilde bli min igjen.

FRU EVA
(mygt)

Men jeg kan ikke, Harald.

JESPERSEN
(fast og bestemt)

Saa gi mig den virkelige Grund for, at du ikke kan, Eva. (Ophold)

FRU EVA
(nærmer sig ham langsomt, mens hun overveier og strider med sig selv)

Kjære Harald, jeg vil jo saa gjærne gjøre, som du vil. Jeg skal fortælle dig den virkelige Grund. (Med stor Høitidelighed) — Men først maa du gi mig dit Æresord paa, at du vil bevare dette som en Hemmelighed hele dit Liv.

JESPERSEN

Er det saa storartet?

FRU EVA

Du maa ikke sige det til noget Menneske i Verden, ikke til Anton — absolut ikke til nogen, skjønner du.

JESPERSEN

Nei, jeg skal ta Hemmeligheden med mig i Graven. Her har du mit Æresord. (Gir hende Haanden)

FRU EVA
(tænker sig om)

Ja, du ved jo, at det har vist sig, at jeg er saa svært begavet som Forfatterinde.

JESPERSEN

Ja.

FRU EVA

At jeg er rig paa Idéer og . . . og fantasifuld.

JESPERSEN

Jaha, det ved jeg.

FRU EVA

Og ogsaa spirituel og . . . og humoristisk.

JESPERSEN

Ja.

FRU EVA

Og . . . og fin og dyb.

JESPERSEN

Det ogsaa ja. — Videre!

FRU EVA

Du har jo selv læst om den Anerkjendelse, jeg har opnaad.

JESPERSEN

Ja.

FRU EVA

Men saa er det med mig ligesom med alle andre Talenter, jeg har min svage Side.

JESPERSEN

Naturligvis.

FRU EVA

Naar jeg nu har skrevet en Bog færdig, fyldt den med min Sjæls Rigdom, saa er den — ja Anton overdriver jo altid —, han siger, den er formløs og fuld af Digressioner. Altfor omstændelig, siger han. (Ler kort)

JESPERSEN

Jasaa?

FRU EVA

Og der er ofte meget i det, han siger, Harald; for Formen er altsaa min svage Side. Derfor

læser han Manuskriptet igjennem og stryger med en stor blaa Blyant. Aa! — det er undertiden grusomt for mig, kan du tro.

JESPERSEN

Det forstaar jeg.

FRU EVA

Det er somme Gange ligesom at skjære i mit levende Kjød. Men det maa til, siger Anton. Han skjærer hele Sider. Somme Gange hele Kapitler! — Og saa føier han til et og andet Billede i Marginen og retter paa en og anden sproglig Bommert og sligt noget. Og saa renskriver jeg det hele. Under Trykningen læser han første Korrektur, og jeg anden.

JESPERSEN

Jeg forstaar. Det er denne Hjælp, du ikke kan undvære.

FRU EVA

Jeg føler mig aldrig sikker, før Anton har—e—har . . .

JESPERSEN

Har ta't Manuskriptet under Behandling.

FRU EVA

Anton vilde aldrig hjælpe mig mere, hvis jeg gjorde ham den Tort at reise bort med dig for at bli din Kone. — Og tænk, hvor disse hade-

fulde og misundelige Anmeldere vilde kaste sig over mig, hvis de mærked, at jeg var gaat en bitte liden Smule tilbage.

JESPERSEN

Ja. — Det vilde kanske ikke bli saa lidet du gik tilbage, hvis du gifted dig med mig.

FRU EVA

Det kan jeg jo ikke vide saa bestemt, Harald. — Men dette maa du aldrig fortælle nogen og slet ikke Anton.

JESPERSEN

Nei. (Et lidet Ophold) Du kunde vel ikke for min Skyld slutte med at skrive?

FRU EVA
(vrir sig lidt)

Kjære Harald, jeg har tænkt meget over dette i disse Dagene, siden du kom. Men jeg **kan** ikke, synes jeg. Jeg vilde komme til at angre, at jeg opgav Literaturen. Jeg blev ulykkelig. Og saa vilde jeg ikke bli saa god imod dig, som du fortjener.

JESPERSEN
(lidt stivt)

Du har vist Ret i det. (Ophold)

FRU EVA
(bedrøvet og eftertænksomt)

Dette er et rigtig desperat Tilfælde, Harald.

JESPERSEN
(som før)

Ja. — Der er vist ikke anden Raad, end at vi faar skilles. (Ophold) Imorgen ved Totiden kommer jeg op til dig for at sige Adjø.

FRU EVA

Sige Adjø?

JESPERSEN

Ja. — Imorgen Aften reiser jeg til Italien med 11,$_{15}$-Toget. (Ophold)

FRU EVA
(stille, klagende)

Jeg *kan* ikke opgi Literaturen, Harald.

JESPERSEN

Det venter jeg ikke heller.

FRU EVA

Jeg synes, jeg skylder mig selv . . . og . . . og Samfundet ogsaa at bli ved.

JESPERSEN
(som før)

Saa.

FRU EVA
(med stille Varme)

Men jeg vilde jo helst opgi alt og reise ud i Verden med dig. — Vi to alene, Harald.

JESPERSEN
(som før)

Ja, det vilde jo være herligt.

FRU EVA

Men Følgerne, Harald.

JESPERSEN

Følgerne vilde jo bli slemme. — Du handler aldrig uden Overlæg, du Eva.

FRU EVA

Men reis ikke imorgen, Harald.

JESPERSEN

Jo, jeg reiser imorgen.

FRU EVA

Aanei, ikke gjør det. Det er saa morsomt, at du er her.

JESPERSEN

Men j e g synes ikke, det er morsomt længer.

FRU EVA

Aa bli alligevel, Harald. Bare en Uge. Du er saa morsom og klog og elskværdig.

JESPERSEN

Det er jo meget smigrende.

FRU EVA

Og saa er du en Mand, en virkelig Mand.

JESPERSEN

Mange Tak; men jeg maa reise alligevel.

FRU EVA

(gaar langsomt henimod Døren)

Men jeg er ikke hjemme imorgen Klokken to.

JESPERSEN

Saa lægger jeg mit Kort igjen hos dig. (Et lidet Ophold)

FRU EVA

(ved Døren)

Nu er jeg sint paa dig.

JESPERSEN

Det er dumt af dig.

FRU EVA

Jeg er ikke bare sint, Harald. Jeg er fortvilet.

JESPERSEN

(kort, tørt)

Jasaa.

FRU EVA

(saaret og harmfuld)

Aa, du er igrunden Verdens mest haardhjærtede Mand!

JESPERSEN

Aanei da, Eva! Aanei da, Eva. Lad os vente med sligt noget, til vi blir gift igjen!

SJETTE SCENE.

JESPERSEN. — FRU RAGNA. — (Om lidt) SCHACK. — (I Begyndelsen) FRU EVA.

FRU RAGNA
(med Thestellet — fire Kopper)

Undskyld, at jeg blev saa længe. Men jeg maatte sandelig over Gaden; for det var et Indkjøb, som jeg havde glemt. — Goddag, Eva.

FRU EVA

Du faar undskylde, at jeg ikke kan drikke The hos dig.

FRU RAGNA

Det var da kjedeligt.

FRU EVA

Jeg er desværre saa opta't idag. — Jeg vilde bare titte ind for at gratulere.

JESPERSEN

Altsaa imorgen ved Totiden, Eva.

FRU EVA

Da er jeg ikke hjemme. Du faar komme iover-

morgen. (SCHACK med nogen Bøger under Armen ind fra Entréen) Adjø allesammen. (Ud)

SCHACK

Hvorfor gik Eva?

FRU RAGNA

Hun var opta't desværre.

SCHACK

Hun saa ikke ud til at være i Humør. (Til JESPERSEN) Har dere skjændtes?

JESPERSEN

Tja, kanske lidt.

SCHACK

Ja, det kommer jo ikke mig ved. Det blir en Sag mellem hende og dig, du.

FRU RAGNA

(skjænker)

Værsgo, Herr Jespersen.

JESPERSEN

Tak, — den dufter herlig, Frue.

SCHACK

Nu skal den smage os, haaber jeg. (Der drikkes i Stilhed nogen Øieblikke)

JESPERSEN

Her har dere det rigtig hyggelig.

SCHACK

(forneiet)

Ja, ikke sandt, Harald.

FRU RAGNA

Her pleier at være saa stille som i Kirken.

SCHACK

Det er en ren Undtagelse med alt dette Liv idag, Fødselsdagen, ser du. (Et lidet Ophold)

JESPERSEN

Hvis jeg var gift, vilde jeg synes, det var hyggeligst, at min Kone og jeg bode i hver vort Hus, og at vi kom paa Besøg hos hverandre.

FRU RAGNA

(stille og fuld af Vished)

Aanei, det maatte da være hyggeligst, at . . . at de to var sammen bestandig.

SCHACK

Det maa jeg gi Ragna Ret i, Harald.

JESPERSEN

Naar man bor sammen bestandig, blir det let for meget af det søde.

FRU RAGNA
(som før)

Aa nei da.

SCHACK

Jeg maa fremdeles gi Ragna Ret, du.

JESPERSEN

Jeg synes, at saa'n som dere har det her, det kommer Idealet nærmest. (SCHACK og FRU RAGNA ser hastig og lønlig paa hverandre) Maa jeg faa 25 Draaber til, Fru Ragna?

FRU RAGNA

Undskyld, jeg sidder saa tankeløs.

SCHACK

Jeg vil ogsaa gjærne ha en halv Kop til. (FRU RAGNA skjænker)

FRU RAGNA

Saa haaber jeg, at dere begge to undskylder mig. — Du ved Klipfiskpuddingen, Anton.

SCHACK

Det er sødt af dig, at du ikke glemmer den, Ragna.

JESPERSEN

Trænger den saa svære Forberedelser, Frue?

FRU RAGNA

Ja, Klipfiskpudding trænger baade Forberedelser og Tilsyn, skal den bli god. (Ud i Kjøkkenet)

SYVENDE SCENE.

JESPERSEN. — SCHACK.

JESPERSEN

Du fik dig en god Rus iforgaars.

SCHACK
(smiler)

Ja, den var ikke værst, du.

JESPERSEN

I Italien rangler jeg aldrig; men herhjemme i Norge hører det ligesom med. — (Et lidet Ophold) Fru Ragna er virkelig sød.

SCHACK
(med Overbevisning)

Det er hun, du. — Og saa uegennyttig og opofrende da! — Hun kan gjøre alt for dem, hun holder af. Og meget for andre ogsaa.

JESPERSEN

Og slig har hun jo været bestandig?

SCHACK

Ja da!

JESPERSEN

Da begriber jeg ikke, hvorfor du tog dig en ny Kone.

SCHACK

Jeg er en meget svag Mand overfor Kvinder, Harald.

JESPERSEN

Saa.

SCHACK

Jeg har aldrig i min Ungdom havt Tid eller Anledning til at beskjæftige mig med dem, ser du. Og jeg lægger ikke stort Mærke til dem heller, før det gaar op for mig, at en af dem har Interesse for mig. Men er da Pigen vakker og . . . og morsom og sligt noget, saa er jeg ogsaa færdig.

JESPERSEN
(rolig og eftertænksomt)

Saa'n gik det altsaa til, at du fik Eva.

SCHACK

Ja.

JESPERSEN

Og nu har du ogsaa Ragna omkring dig, Anton.

SCHACK
(lidt bevæget)

Ja. — Og nu har jeg ogsaa dig, Harald. En tabt Ungdomsven, som jeg har fundet igjen.

JESPERSEN

Ja, nu har du ogsaa mig, Anton. (Et lidet Ophold.

— Siger meget rolig) Ved du, hvorfor Eva var saa bevæget, da du kom ind i Stuen her?

SCHACK

Nei?

JESPERSEN
(tørt)

Jeg havde netop frid til hende.

SCHACK
(ler)

Uf!

JESPERSEN

Det lader til at more dig, at jeg frir til din Kone.

SCHACK
(som endnu tar det hele for en daarlig Spøg, tar en Slurk The)

Frir til hende? Hvad mener du med det?

JESPERSEN

Ved du ikke, hvad det bety'r, at en Mand frir? Han vil gifte sig med Damen.

SCHACK

Er du fuld idag ogsaa, du?

JESPERSEN
(behersket)

Naar jeg vil gifte mig med din Kone, saa maa jeg vel først fri til hende.

SCHACK
(stirrer et Par Øieblikke uvis paa ham)

JESPERSEN
(som før)
Vil du ha det skriftlig?

SCHACK
(reiser sig)
Jeg begynder at forstaa.

JESPERSEN
Det er godt.

SCHACK
Men . . . men det kan da ikke være muligt? Det er da ikke sandt, Harald?

JESPERSRN
(behersket)
Jo. — Har du meget imod det?

SCHACK
Og det spør du om?

JESPERSEN
Er hun dig saa dyrebar?

SCHACK
Ja, som mit Hjærteblod, Harald.

JESPERSEN
(tørt)
Nu løi du, Anton.

SCHACK

Nei.

JESPERSEN

Jo.

SCHACK

Ikke denne Gang, Harald! Først naar man skal miste sin Kone, gaar det op for en . . . (Tar sig for Panden) Puh! Dette kom saa . . . saa uventet, saa pludselig. Jeg ante ingen Ting! — Kjære Harald, du kan da forstaa, at en Mand, som engang har havt dette skrækkelige treaarige norske Skilsmissevrøvl, han vil ikke ha det om igjen, naar han bare kan slippe.

JESPERSEN

(tørt)

Men du slipper ikke!

SCHACK

(hurtig)

Og saa betænk — jeg, fra hvem Skandalsladderen har væltet udover hele Landet en Gang før —, jeg, ja jeg taaler det ikke nu igjen. Tænk dig, du! Eva fortalte rundt om i den skandinaviske Koloni nede i . . . i Rom, at hun elsked mig. Ropte det ud paa Gadehjørnene. Og saa la hun til, at dèr, hvor der er Kjærlighed, dèr er ogsaa Hengivelse! Hvad?! — Har du hørt paa Mage! — Røbe sligt noget!! — Og saa maatte jeg jo gifte mig med hende. Kunde ikke være bekjendt af andet, ser du.

JESPERSEN
(behersket)

Men i de tre Aar, som gik hen, inden du havde lovlig Ret til at gifte dig med hende, — at du ikke da fik Mod til at vende tilbage til din Kone.

SCHACK
(hurtig)

Jeg var saa ræd den nye Skandale, som Tilbagetoget vilde ha været, ser du. — Jeg var svag og letsindig, og Ragna, Stakkar, altfor eftergivende. Desuden slipper Eva ikke saa let det Tag, hun har, ved du. — Men jeg mener, det faar være nok med denne ene Skandale. Du maa huske paa, at jeg er en skandinavisk bekjendt Mand, Harald. Skal nu Sladderbølgen igjen vælte udover Landet og fortælle, at du kom paa Besøg her og havde det hyggelig tre, fire Dage sammen med os, og saa strøg du af med min anden Kone — d. v. s. din første Kone! Der vil bli Jubel over det ganske Land. — Jeg taaler det ikke, Harald. Nei, jeg gjør ikke det. Jeg blir umulig. Først ler Folk mig ihjæl. Og siden ler de sig selv ihjæl. Du kan tro, den har skadet mig nok den første Skandale. Jo, det har den. Jeg, som skal bli Professor, endda jeg helst vil slippe. Man synes, jeg er ekscentrisk . . . og sligt noget. Og saa er jeg da igrunden den mest skikkelige, borgerlige Idiot, som kan tænkes. — Det er bare min

Kone, som er ekscentrisk. Ingen har havt noget at sige paa mig før dette . . . dette nede i Italien.

JESPERSEN
(rolig)

Nei, jeg har jo aldrig bebreidet dig noget, Anton. Jeg sidder ikke her paa Moralens Vegne nu heller. Bare paa egne Vegne. — Jeg har jo, som du ved, ingen Kone, og du har aldrig elsket hende. Og da synes jeg, at du her bør ta Hensyn ogsaa til mig — baade som Ven og Menneske. (Et lidet Ophold)

SCHACK
(spag)

Men du . . . elsker du hende?

JESPERSEN

Jeg har savnet hende i snart otte Aar.

SCHACK

Tror du, at du vil bli lykkelig med hende?

JESPERSEN

Hvad sa du?

SCHACK

Tror du, at du vil bli lykkelig med hende?

JESPERSEN
(fast og behersket)

Jeg vil ha min Kone igjen.

SCHACK

Din Kone?

JESPERSEN

Gjør godt igjen det, som du af Svaghed og Feighed gjorde galt mod mig. Det er jo bare smaa samfundsmæssige Hensyn, som holder dig tilbage. Vil du ikke vise mig lidt af det noble og fine, som jeg ved, der findes i dig. Nu hører jeg næsten bare Smaalighed.

SCHACK

(stille)

Det hjælper ikke noget, enten jeg siger ja eller nei. Hun reiser alligevel med dig, hvis hun vil. Og saa er Skandalen der. — Saa er det bedst for alle Parter, at jeg indvilger i Skilsmissen, saa dere kan bli rette Ægtefolk igjen.

JESPERSEN

Naa! — Eva og du passed slet ikke for hverandre. — Det værste er, at hun endnu ikke har valgt mig.

SCHACK

Hvad mener du med det?

JESPERSEN

Hun sa, at hendes Taknemmeligheds- og Pligtfølelse bandt hende til dig.

SCHACK

(forbauset og glædestraalende)

Hun reiser altsaa ikke med dig uden min

Tilladelse? Hun blir her? Og saa sker der ingen Skandale? — — (Stærkt, idet han slaar i Bordet) Da skal hun ogsaa bli her!

JESPERSEN
(rolig)

Tror du, det er sandt dette med Taknemmeligheden og Pligten, Anton?

SCHACK

Ja da, det er sandt! Hun er somme Gange svært taknemmelig.

JESPERSEN

Tror du ikke, der maa være en anden Grund?

SCHACK

Nei. Det er Grund god nok. Min Kone er bedre, end du tror — Kyniker som du er! Og her blir hun, du!

JESPERSEN
(som før)

Vil du ikke løse hende fra Taknemmeligheden og Pligten og sige, at du har ingen Ting imod, at hun blir min Kone igjen?

SCHACK

Aldrig!

JESPERSEN

Du vil ikke foreslaa hende at skilles?

SCHACK

Du ... du maa være aldeles forrykt!

JESPERSEN

Synes du ikke, du skylder mig et sligt Vennestykke, Anton?

SCHACK

(tier. Stilhed en Stund)

JESPERSEN

(gjentar)

Synes du ikke, du skylder mig et sligt Vennestykke, Anton?

SCHACK

(spag)

Jo—o, det synes jeg. — Det gjør mig ondt, Harald, at jeg ikke kan hjælpe dig. Men jeg maa tænke paa min Fremtid, ser du.

JESPERSEN

Hvis du har Talent og Energi, vil du nok overstaa dette. — Det skal være mig en Glæde at støtte dig som literaturhistorisk Skribent.

SCHACK

Nei tak!

JESPERSEN

Saa slipper du at bli Professor for at kunne leve. Og saa kan du reise ud af Landet et Par Aar og skrive løs paa din Literaturhistorie. Og

naar Tidens Fylde kommer, kan du gifte dig igjen med Fru Ragna, som du holder saa meget af. Kan ikke alt dette friste dig?

SCHACK
(vrir sig)

Kjære Harald, du skal tro mig, du. Mangen Gang naar jeg led under mine indviklede ægteskabelige Forhold, saa ønsked jeg mig Formue og Uafhængighed . . . og sligt noget, saa jeg kunde indrette mig . . . ja omtrent slig som du beskrev det. Men nu er jeg ikke uafhængig, du. Og jeg maa derfor bli Professor. Vi, som er nødt til at leve herhjemme i Taaka, vi maa stelle os saa'n, at vi kan leve her. Modta' Støtte af dig vil jeg ikke, du, efter det, som er hændt mellem os idag og før ogsaa.

JESPERSEN
(med en Stemme, hvori der er nogen Resignation)

Jeg kan altsaa ikke vente nogen Hjælp af dig, Anton.

SCHACK

Hvis hun vælger dig, saa behøver du ikke min Hjælp. Da er hun jo din, enten jeg vil eller ikke, du.

JESPERSEN

Men jeg vil ikke, dette skal ske uden din gode Vilje. Jeg vil, du skal komme til at indrømme, at jeg har Ret, og du Uret; for det

kunde jo hænde, at jeg netop fik Brug for dit Venskab, hvis Eva blev min Kone.

SCHACK

Jasaa? Paa hvilken Maade, du.

JESPERSEN

Aa, paa flere Maader. Jeg synes, at vi to kunde støtte hverandre med Raad og Daad i Fremtiden ogsaa, selv om Eva blev min Kone, ligesom vi gjorde i gamle Dage, Anton.

SCHACK
(overtalende og fortrolig)

Tænk ikke mere paa dette, Harald. — Du vil angre dette Skridt, du. Eva er jo ualmindelig udmærket; men hun er ikke noget let Menneske at leve sammen med.

JESPERSEN
(overhører)

Naar du blir lidt mere rolig, Anton, og naar du faar tænkt over mit Forslag, saa tror jeg, du gir efter. — Nu skal jeg sige dig, hvordan du skal bære dig ad: Imorgen Klokken to kommer jeg op til dig. Inden den Tid bør du ha foreslaat Eva at skilles. Du bør fortælle hende om din store Kjærlighed til Fru Ragna.

SCHACK
(steiler)

Hvad? . . . Hvad er det du vover!

JESPERSEN

Du bør ikke alene sige, at du vil, — vil skilles, men ogsaa at du gjærne vil være hendes trofaste Ven for Fremtiden. — Ikke sandt, Anton, det er da mandigt at gjøre sin Pligt.

SCHACK

Jeg er stum af Forbauselse over dig.

JESPERSEN

Og saa bør du helst ikke la Eva ane, at det er jeg, som trækker i Traadene. Kjærligheden til Fru Ragna og dine Børn bør selvfølgelig være det eneste, som driver dig til at søge Skilsmisse. (Rækker Haanden frem) Saa gir du mig Haanden paa at gjøre alt, hvad du kan.

SCHACK

Jeg er ikke længer din Ven.

JESPERSEN

Tænk dig, Anton, naar Stormen er over imorgen, saa er en ny Tid under Opseiling for os alle fire. Mit og dit Konkursbo vil da snart være helt afsluttet. — Jeg kommer altsaa imorgen Klokken to.

SCHACK

Bare du ikke finder Døren stængt, naar du kommer.

OTTENDE SCENE.

SCHACK. — JESPERSEN. — FRU RAGNA (fra Kjøkkenet. Hun gaar hen til Bordet, som om hun vil hente Thestellet).

JESPERSEN

Du vil da ikke hindre mig i at tale med Eva endnu engang.

SCHACK

Hys! (Gjør Tegn til ham, at FRU RAGNA er tilstede) Ikke et Ord mere!

JESPERSEN
(rolig)

Men jeg ønsker at tale med Eva endnu engang.

SCHACK

Hvad er det, du vil tale med hende om nu?

JESPERSEN

Det kan du jo faa vide af hende siden.

SCHACK
(usikker, urolig)

Aa, jeg aner! — Jeg aner, du! Du vil hviske hende et eller andet i Øret.

JESPERSEN
(tørt)

Hvad skulde det være?

SCHACK

Ja, det spør jeg ogsaa om? — Hvad i al Verden skal du hviske hende i Øret?

FRU RAGNA

Kjære, er dere Uvenner?

JESPERSEN

(truer med Fingeren)

Fy, Anton! — Du mistænker mig virkelig for at ville fortælle Eva om din Kjærlighed til Fru Ragna.

SCHACK

Hvad?! — Du er da det frækkeste . . .

JESPERSEN

(som før)

Fy, Anton. (Gaar hen til ham med fremstrakt Haand) Jeg lover dig ubrødelig Taushed paa dette Punkt.

SCHACK

(holder sig for Ørene)

Han er ble't gal.

FRU RAGNA

(beroligende)

Men søde Anton, Jespersen lover jo at tie, hører du.

JESPERSEN

(hen til FRU RAGNA)

Kjære Fru Ragna, hjælp mig at faa min Kone igjen.

FRU RAGNA
(bestyrtet)

Deres Kone?

JESPERSEN

Anton vil ikke, at jeg skal faa Eva igjen.

FRU RAGNA

Igjen? (I høieste Diskant) Igjen?

JESPERSEN

Ja igjen ja. — Aa, gjør hvad De kan, Frue. — Overtal Anton til at la sig skille.

FRU RAGNA

De skal værsgo' la Anton beholde Konen sin.

JESPERSEN

Jeg skal være Dem og Anton en sand Ven, saalænge jeg lever, hvis dere vil hjælpe mig. (FRU RAGNA synker ned paa en Stol)

SCHACK

Du kom ind i mit Hjem med den Hensigt at lokke Eva fra mig.

JESPERSEN

Det er fuldstændig feilagtigt, kjære Anton.

SCHACK
(peger)

Der er Døren!

JESPERSEN
(gaar mod Døren)

Ja, jeg gaar. (Rolig) Saa kommer jeg altsaa imorgen Klokken to, Anton. — Adjø saa længe.
(Gaar. — Ophold)

NIENDE SCENE.

SCHACK. — FRU RAGNA.

SCHACK
(sætter sig. Siger stille, trist og spag)

Tænk, at han vil ha Eva igjen.

FRU RAGNA
(uden at se paa ham)

Vil ikke du, at han skal faa Eva igjen da?

SCHACK
(ser forundret paa hende)

Jeg? (Ser straks bort og siger usikkert og spagt) Jo—o. Jo, naturligvis.

FRU RAGNA
(som før)

Hvis Jespersen er glad i Eva, saa synes jeg ikke, du skulde være saa haard at negte ham at gifte sig med hende.

SCHACK
(uden at se paa hende)

Nei. Nei, jeg skulde kanske ikke det, du. (Et lidet Ophold) Hvis det bare ikke var—e— Skandalen saa.

FRU RAGNA
(som før)

Den vilde vel skade dig svært, Skandalen?

SCHACK

Ja, som Skolemand og Docent, antar jeg.

FRU RAGNA

Indtægterne vilde kanske bli mindre; men saa kunde jeg hjælpe dig meget, naar du blev alene.

SCHACK
(som før)

Ja, det kunde du jo. Du er jo saa flink, Ragna.

FRU RAGNA
(som før)

Jeg kunde bestyre Huset dit. — Og naar du ikke havde Eva længer at forsørge, saa blev Udgifterne dine smaa da, ser du.

SCHACK
(som før)

Ja, da blev de smaa. (Lidet Ophold)

FRU RAGNA

Bedstepapa vilde kanske komme og forlange, at du skulde gifte dig med mig igjen.

SCHACK
(som før)

Ja, han gjorde nok det, du.

FRU RAGNA

Men han kan da ikke tvinge dig, Anton.

SCHACK

Nei. (Reiser sig) Men tænk, om Eva har en eller anden Grund til ikke at ville skilles, du.

FRU RAGNA

Men kjære, er hun ikke glad i Jespersen da?
(Reiser sig)

SCHACK

Jo, det er hun nok. Men Eva er mest glad i sig selv, ser du. Hun regner, hun.

FRU RAGNA
(eftertænksom, idet hun ser bort)

Hvis du siger hende, at du er glad i mig, saa gir hun sig kanske.

SCHACK
(som før)

Det maa da hjælpe, synes jeg. (Lidet Ophold) Og saa kan jeg jo sige, at . . . at jeg har bedraget hende.

FRU RAGNA

Men det har du da ikke gjort, Anton.

SCHACK

Nei, det har jo ikke været noget synderlig Bedrag.

FRU RAGNA

Jeg synes, det har været næsten som i al Uskyldighed, at du har . . . har kysset mig og strøget mig gjennem Haaret. — Men rigtig har det jo ikke været. (Tørrer i Stilhed Taarerne bort)

SCHACK

Nei. (De omfavner hverandre og blir staaende omslynget)

TREDJE AKT.

(Hos SCHACKS. — Dagen efter. — Samme Værelse som i første Akt.

HULDA staar paa Knæ foran en Stol ved Bordet i Midten og syr en Flænge sammen i Sædet).

FØRSTE SCENE.

HULDA. (Straks efter) FRU EVA (langsomt ind fra sit Arbeidsværelse, hvis Dør staar aaben, og hvis Portièrer er slaat tilside).

HULDA

Jeg tror ikke, det skal komme saa mye som til at syn's engang, Frue.

FRU EVA
(bedrøvet og venlig)

Det er rigtigt. (Bøier sig over Stolesædet) Du er flink, Hulda. (Klapper hende) Du er bra, Hulda. (Gaar hen og sætter sig i Sofaen) Aa, vi stakkars Mennesker!

HULDA

Skal jeg kanske ta Stolen med mig ud og gjøre den færdig dèr.

FRU EVA

Nei, bli her. — Det er saa godt at ha et Menneske at snakke med, selv om du ikke forstaar mig helt.

HULDA
(troskyldig)

Nei, De er ikke altis saa let at forstaa nei. (Lidet Ophold) Idag er De fælande fin, Frue.

FRU EVA
(smiler)

Dette her om Halsen?

HULDA

Ja nidelig er det. — Det er sandt og vist. — De venter kanske no'n her idag?

FRU EVA

Nei tvertimod, Hulda. (Strængt, idet hun reiser sig og driver) Idag skal der ikke lukkes op for nogen!

HULDA

Ikke for nogen nei.

FRU EVA
(som før)

Ikke for nogensomhelst. (Ophold. Sætter sig igjen. Klagende og fortrolig) Jeg er saa nervøs idag, Hulda.

HULDA

Det var da slemt, Frue.

FRU EVA

Ja, det er slemt. — Ser jeg daarlig ud?

HULDA

De ser saa ulykkelig ud, synes jeg. (Lidet Ophold)

FRU EVA
(vender sig halvt bort fra hende og siger med Ømhed paa hvert Ord)

Aaja, søde Hulda, du faar lukke op for Herr Jespersen alligevel.

HULDA

Javel.

FRU EVA
(som før)

Han er jo min Mands bedste Ven. — Og det vilde være haardt at vise ham bort. (Ophold. — Strængt) Men luk ikke op for nogen anden.

HULDA
(ser ængstelig op)

Nei, som De vil, Frue.

FRU EVA
(som før)

Du siger, jeg er syg.

HULDA
(hurtig)

Ja, jeg siger, som De vil, jeg, Frue. (Ophold, hvori FRU EVA har reist sig og drevet og igjen sat sig)

FRU EVA
(næsten fortrolig)

Hulda!

HULDA
(ser op)

Ja.

FRU EVA

Kom og føl mig paa Pulsen.

HULDA
(kommer straks og føler ovenfor Fruens Haandled)

Den, som bare kunde finde Pulsen.

FRU EVA

Kan du ikke finde en Puls! — — La mig! (Leder og leder forgjæves. — Mumler) Besynderligt! (Høit) Det kan være det samme, Hulda. (Ophold. — HULDA gaar igjen hen til Stolen. — FRU EVA siger henvendt til sig selv) Den, som kunde handle slig, at En aldrig kom til at angre det!

HULDA

Det er nok ikke altis saa let at gjøre det, Frue.

FRU EVA

Det har du Ret i, Hulda. — Søren Kierkegaard

siger ogsaa: „Hæng dig, og du vil angre det. Hæng dig ikke, og du vil angre det. Hæng dig eller hæng dig ikke, og du vil angre begge Dele."

HULDA
(som har hørt paa hende med Forundring)

Hvad for no'? — Huf, De snakker baade om Hængning og Kirkegaard.

FRU EVA
(som har overhørt HULDAS sidste Replik, siger klagende)

Det er ikke saa godt at være mig, Hulda. — Digteren i mig vil ét, og Mennesket i mig vil et andet.

HULDA

Ja, det maa være svært, synes jeg.

FRU EVA

Frygtelig, Hulda.

HULDA

Hvad er det, Digteren vil da?

FRU EVA

Skrive, Hulda. — Skrive.

HULDA

Ja, det er saa rimeligt, det. — Det er vel derfor, at De er Digter, ved jeg.

FRU EVA

Men naar nu Mennesket i mig vil noget andet.

HULDA

Hvad er det, Mennesket vil da, Frue?

FRU EVA
(tier et Par Øieblikke)

Jeg vender Spørgsmaalet mod dig. — Grav i din egen Barm, Hulda. — Hvad er det, Mennesket i dig helst vil? (HULDA er forlegen) Naa Hulda, svar mig oprigtig! Hvad er det, du helst vil?

HULDA
(meget forlegen)

Gifte mig.

FRU EVA
(sukker)

Ja, ser du det. — Mennesket er nu engang slig indrettet, at det vil gifte sig.

HULDA
(hurtig)

Men De er da gift, Menneske.

FRU EVA
(forundret)

Hvad behager? (Reiser sig) Hvad er det for en Tone?

HULDA
(forskrækket)

Undskyld, Frue, men Ordene gik rent i Baglaas for mig.

FRU EVA
(lytter)

Hys! Det knirker i Entréelaasen. Min Mand kommer. (Gaar ind i Soveværelset)

ANDEN SCENE.

HULDA (syr). — SCHACK (med nogen Bøger under Armen. Han lægger dem paa Bordet i Midten).

SCHACK

Har der været nogen her idag og spurgt efter mig?

HULDA

Nei.

SCHACK

Er min Kone hjemme?

HULDA

Ja.

SCHACK

Hvor er hun?

HULDA

I Soveværelset. (Klipper Traaden af) Saa. (Gaar ud i Kjøkkenet)

TREDJE SCENE.

SCHACK (alene. — Om lidt) FRU EVA.

SCHACK
(driver)

Aa, jeg er saa nervøs! — For en Dag, for en Dag dette blir! (Ser paa Klokken) Bare tre Kvarter, til Harald kommer. — Gid jeg fik et Slagtilfælde! Saa slap jeg at foreta' noget denne Gang. — Var det ikke for Ragnas Skyld . . . jeg synes, jeg aldrig kan møde Ragna mere, hvis jeg svigter hende nu.

FRU EVA
(fra Soveværelset. — Venlig)

Er du der, Anton.

SCHACK
(mørk)

Ja. (Driver) Jeg har tænkt paa dit og Haralds Forslag om at reise til Italien.

FRU EVA

Saa.

SCHACK

Men jeg kan ikke, du. Jeg faar umuligt Tid, indser jeg.

FRU EVA

Jeg bryr mig heller ikke om at reise, Anton.

SCHACK

Hvad? — Og hvorfor ikke det, du!

FRU EVA

(betænker sig et Øieblik)

Naar ikke du har Lyst, saa har ikke jeg heller Lyst, Anton. (Lidet Ophold. — Siger spagt) Du kom sent hjem igaaraftes.

SCHACK

(kort)

Ja. — Fødselsdagen, ser du.

FRU EVA

(som før)

Det passer sig ikke, synes jeg, at du sidder og taler alene med Ragna i hendes Hjem saa sent paa Aftenen.

SCHACK

Det er første Gang, siden du og jeg blev gift.

FRU EVA

Du skulde heller passe lidt paa din Kone, Anton, være lidt mere for hende.

SCHACK

(indædt)

Har ikke Tid. Ikke Spor af Tid til at passe paa min Kone, du. — Det overlader jeg til andre.

FRU EVA

Du er i daarligt Humør idag.

SCHACK

Det er min Hjærtens Mening, Eva, at . . . at vi to passer ikke sammen. Har tænkt paa dette i længere Tid. Meget lang Tid. Hele Aar.

FRU EVA

Du har vist sagt noget lignende før ogsaa. Men du skifted bestandig Mening, naar du blev i godt Humør igjen.

SCHACK

Nei, herefter siger jeg det hver Dag. Hver Time paa Dagen. Nu er det forbi med min Svaghed.

FRU EVA

Og jeg, som synes, du passer saa godt for mig.

SCHACK

Kan desværre ikke være af samme Mening, du.

FRU EVA

(ler kort)

Og endda siger du, at du ikke er i daarligt Humør.

SCHACK

(indædt)

Jeg er ikke i daarligt Humør! Jeg er i briliant Humør!

FRU EVA
(ler høit)

SCHACK
Naturligvis har jeg mangen Gang været i bedre Humør end netop nu.

FRU EVA
(ler)
Du er saa nervøs, Anton. Bli rolig. — Jeg er ogsaa nervøs idag.

SCHACK
(tar sig sammen og siger næsten rolig)
Det er en alvorlig Stund, skal du tro. For nu taler vi om vort Ægteskab. Og nu vil jeg gribe Anledningen til at sige dig, at der falder ikke Arbeidsro, Arbeidsfred over mig, før det kommer til en . . . en Afgjørelse.

FRU EVA
Afgjørelse?

SCHACK
Ja.

FRU EVA
(mistænksom)
Hvad er det du mener, Anton?

SCHACK
(uden at se paa hende)
Jeg mener, det vilde være sundt for os, om vi . . . vi leved hver for os en . . . en Tid.

Saa kunde vi tænke . . . tænke over vort Liv, vort Forhold, tænke . . . (ser paa sit Uhr) paa hverandre.

FRU EVA
(betragter ham nøie)

J—a—s—aa.

SCHACK

Og saa fik jeg Ro til at drive paa for Alvor· med Literaturhistorien.

FRU EVA
(nærmer sig ham, mens hun den hele Tid stirrer paa ham, — undersøger)

Ro? — Forstyrrer jeg dig kanske?

SCHACK
(viser straks en Smule Ængstelse)

Ikke direkte, kjæreste Eva, men indirekte, skjønner du.

FRU EVA

Nu begynder jeg at bli mistænksom.

SCHACK

Det har du ingen Grund til, kjære Eva.

FRU EVA

Der skulde ikke staa en Kvinde bag dette?

SCHACK

En Kvinde?

FRU EVA

Ja.

SCHACK
(med stort Mod)

Jo, Eva! Jo!

FRU EVA

Aha! Der maa være hændt noget.

SCHACK
(uvis)

Hændt noget? — Langt fra.

FRU EVA

Hvorfor kom du saa sent hjem igaaraftes?

SCHACK
(tier)

FRU EVA

Du har vel ikke noget at bebreide dig som Ægtemand?

SCHACK
(tier et Øieblik. — Siger stærkt)

Jo desværre. —

FRU EVA
(behersket)

Og jeg behøver vel ikke at spørge om, hvem hun er?

SCHACK

Nei, er du forrykt? Du tror da vel ikke, at

jeg er saa forvorpen at bedrage dig med andre end Ragna?

FRU EVA

(staar og ser paa ham og tier nogen Øieblikke. Siger behersket)

Og jeg, som har behandlet hende saa kjærlig! — Jeg, som har været saa liberal mod dere! — Somme Gange har Mistanken faret gjennem mig, næsten uden at jeg la Mærke til det. — Den lille dumme Gaasen har været snedig nok til . . . Men vent! (Hun ringer)

SCHACK

Hvad vil du, Eva? Hvad tænker du paa, du?

FRU EVA

Jeg vil høre den fulde Sandhed af Ragnas egen Mund.

SCHACK

Er du forrykt? — Jeg forbyder dig at snakke med Ragna nu.

FJERDE SCENE.

DE FORRIGE. — HULDA (fra Kjøkkenet)

FRU EVA

(behersket)

Gaa straks hen til Fru Ragna Schack og bed hende fra mig være saa venlig at komme hid et Par Minuter.

SCHACK

Jeg forbyder Dem at gjøre det, Hulda.

FRU EVA
(behersket)

Og jeg befaler dig at gjøre det, Hulda.

HULDA
(mumler, idet hun gaar ud i Kjøkkenet)

Da ved jeg nok, hvad jeg skal gjøre!

FEMTE SCENE.

SCHACK. — FRU EVA.

SCHACK
(overtaler)

Men du maa ikke misforstaa mig, kjære Eva! — Jeg siger, jeg har bedraget dig; men det bety'r bare, at jeg saa'n i al Stilhed er ble't glad i Ragna igjen, ser du. Og har gi't hende et og andet Kjærtegn. Ikke andet, kjære Eva.

FRU EVA
(behersket)

Har du kysset hende?

SCHACK

Ikke paa Munden, Eva. Jeg forsikrer dig!

FRU EVA

Hvorhenne da?

SCHACK

Ja, saa'n her og der, ser du . . . hvor det kunde falde sig. (Et lidet Ophold)

FRU EVA
(som før)

Hvor længe er det, siden du gjorde det første Gang?

SCHACK

Aa, det er ikke saa længe siden, du.

FRU EVA

Men hvor længe?

SCHACK

Et Par Uger høist.

FRU EVA
(ser paa ham et Øieblik)

Der er ingen Ting at se af Anger hos dig.

SCHACK

Jo, jeg har angret det hver eneste Gang det hændte, kjære Eva; men det hjalp ingen Ting.

FRU EVA

Du pleier ellers ikke at ha vanskelig for Taarer.

SCHACK
(rasende)

Men kjæreste Eva, naar jeg ikke faar til at græde, endda jeg saa gjærne vil.

FRU EVA

Jeg har aldrig set dig saa'n som idag.

SCHACK
(som før)

Nei, jeg har aldrig været saa desperat heller som nu. — Aa, jeg føler mig som en Tiger! Jeg føler mig istand til at knuse baade mig selv og dig og — alt! (Sparker en Stol, saa den tumler) En slig Mand kan du umulig leve sammen med!

FRU EVA
(kold og rolig)

Nei selvfølgelig ikke. — Inden en Time er jeg ude af Huset. — I Eftermiddag sender jeg et Bud her op efter mine Eiendele. Dem er du da saa venlig at udlevere. — Det blir den sidste Tjeneste, jeg anmoder dig om. (Nærmer sig Døren til Soveværelset) Jeg gaar nu ind og klæ'r mig om. (Stanser) Det er sandt! — Skilsmisseansøgningen.

SCHACK

Skilsmisseansøgningen?

FRU EVA
(som før)

Ja, det er bedst, at den blir skrevet nu straks. (Peger paa Bordet i Midten) Her er Skrivesager. — Sæt dig her og skriv.

SCHACK
(idet han langsomt sætter sig ved Bordet)
Det haster vel ikke saa.

FRU EVA
Naar du ønsker Skilsmisse, saa skjønner jeg ikke, hvorfor det skal udsættes. Jeg reiser jo straks ud af Huset, og vi bør helst være sammen, naar Ansøgningen laves.

SCHACK
(dypper Pennen)
Vi er saa ophidset, saa nervøse, synes jeg.

FRU EVA
Jeg er ble't fuldstændig rolig, som du ser.
(Et lidet Ophold)

SCHACK
Hvem skal nu en saa'n Skilsmisseansøgning stiles til?

FRU EVA
(sætter sig ved Bordet)
Det er vel til Amtmanden naturligvis.

SCHACK
Tror du det, du. — Nei, det er da vist til Byfogden.

FRU EVA
Jasaa. — Jeg trode, det var Amtmanden. — At ikke du, som er et Mandfolk, ved sligt noget!

SCHACK

Jeg er saa upraktisk, ved du, Eva. Det har du selv sagt saa ofte.

FRU EVA

Kanske det er til Borgermesteren.

SCHACK

Langt fra. — Tror du, han befatter sig med sligt noget!

FRU EVA

Hvem stiled du Skilsmisseansøgningen til forrige Gang da?

SCHACK
(tænker efter)

Forrige Gang. Lad mig se. — Neimæn om jeg husker det, du. Det var en Sagfører, som besørged det hele. Jeg skrev bare under. — Hvem stiled du Ansøgningen til forrige Gang?

FRU EVA

Jeg? — Det var ikke jeg. Det var Harald, som skrev. — Vi kan bé Harald om at hjælpe os. Han er da Jurist.

SCHACK

Nei, jeg liker ikke, at han skal ha noget med dette.

FRU EVA

Saa slipper vi det kostbare Sagførerhonoraret.

SCHACK

Nei, nei alligevel, du! — Lad os heller tale sammen om, hvordan vi skal indrette os . . . jeg mener . . . med det literære Samarbeide, efterat vi er skilt.

FRU EVA

Nei tak. — Skulde jeg behøve en liden literær Haandsrækning — Herregud, det kan jo hænde den største Digter —, saa findes der nok en anden Mand, som kan gi mig den.

SCHACK

Nei, at du vil udlevere dine Skrøbeligheder til andre end mig, Eva. Aa, lad os skilles som Venner, det staar vi os bedst paa begge to.

FRU EVA

Ikke efter den Opførsel, du har vist idag.

SCHACK

Nei, jeg har været en frygtelig Pøbel! (Farer op. Siger hurtig) Kan du begribe, at jeg kan være slig, Eva! — Jeg gik hid op idag for at snakke godt for dig og bli enig med dig om at skilles . . . ja i al Venskabelighed. Og saa blir jeg aldeles de—spe—rat! — Jeg har ikke sovet

inat, ser du, og har været pint. Og saa var jeg nervøs. (I Udbrud) Jeg ved, jeg er dum; men jeg hører med blandt de Dumrianer, som er kloge og betydelige, du. Jo, det gjør jeg! Men jeg kan ikke snakke, ser du, — ialfald ikke andet end Dumheder. Hvis jeg ikke skrev og lærte udenad mine Forelæsninger, saa kom jeg ikke af Flækken, ved du. (Sukker) Jeg kan bare skrive. — Jeg tænker for langsomt til at kunne snakke, du. Naar jeg blir ivrig, snakker jeg først og tænker siden. I mundtlig Kamp taber jeg overfor hver en Høne, som kagler.

FRU EVA
(kort)

Tak. Mange Tak.

SCHACK

Nei, men Gud velsigne dig, sødeste Eva. Du er da ingen Høne, du, som kagler. — Aa, lad mig faa Lov til at hjælpe dig med at beskjære dine Bøger i Fremtiden ogsaa, du.

FRU EVA

Hvorfor vil du egentlig det?

SCHACK

Men kjære Eva, jeg ved jo, at du blir lidet lykkelig, hvis dit Arbeide stænges for dig. Og jeg vil da gjærne, at du i Fremtiden skal være

saa lykkelig, som du overhodet kan bli, ser du. — Jeg er da ikke noget Uhyre, jeg.

FRU EVA

Det er du, som med din evige, utidige Kriticeren har gjort mig usikker overfor det, jeg skriver.

SCHACK

Javel. — Da er det bare min Skyldighed at hjælpe dig, ser du.

FRU EVA

Det er det. — Men jeg ønsker alligevel ikke din Hjælp.

SCHACK

Aa, Eva.

FRU EVA

At du kunde foretrække Ragna for mig! (Ler kort)

SCHACK

Ja, det er besynderligt. — Men jeg kan ikke hjælpe for det.

FRU EVA

Er det ikke du, som heller vil ta Gift end begynde paa en ny Skilsmisse?

SCHACK

Jo. Det er mig. — — Du synes kanske, jeg heller skulde ta Gift, du?

FRU EVA

Frygter du ikke for Latteren, som du vil faa over dig her . . . i vort lille Borgersamfund.

SCHACK

Jo, du. Men det er saa besværligt med disse to Konerne ogsaa.

FRU EVA

Det er derunder, at dit Arbeide har lidt. Og saa har du samlet Bitterhed op mod mig.

SCHACK

Jeg har nok ikke altid været retfærdig mod dig.

FRU EVA

Og ikke ærlig heller.

SCHACK

Nei, jeg er ble't mere og mere uærlig af dette . . . dette uheldige Ægteskab med dig.

FRU EVA

Men vi har jo ikke Raad til at leve skilt alle tre.

SCHACK

Nei, det blir nok Smalhans for os alle tre. Men vi faar vove Skridtet alligevel, du. — Kjæreste Eva, jeg mener ikke andet, end at Ragna

og jeg, vi passer bedre sammen saa'n til Hverdags. Hende har jeg holdt af bestandig, siden jeg traf hende som nykonfirmeret Pige. — Jo da. — Dig blev jeg engang berust af, besat af. Jeg havde siddet herhjemme i mange Aar og været trykket af daglig Slid og Møie. Ja, og saa kom jeg ned til Rom. Solskinnet dernede og det lystige, sorgløse Liv og din Deilighed . . . jeg blev gal; for der findes en god Portion Letsind i mig, ser du. — — Naar vi to, Eva, har været saa længe borte fra hverandre, at vi har glemt det onde, vi har gjort hverandre, saa skal det være mig en stor Fornøielse at gjøre en Søndagsudflugt med dig. — For du er deilig, Eva. Og du kan være morsom ogsaa.

FRU EVA

For en løierlig Figur du maa ha gjort, naar du tusled omkring hos din forrige Kone og stjal Kjærtegn hos hende. (Ler)

SCHACK

Gudskelov, at din Smærte er over.

FRU EVA

(alvorlig)

Naar du ser, at jeg tar denne Modgang saa . . . rolig, saa overlegent, hvad tror du saa, det kommer af?

SCHACK

Ja, kjære Eva, Sjælsstyrke har du bestandig eiet.

FRU EVA

Det har jeg.

SCHACK

Sjælsstyrke var, som du ved, allerede i Hedenold et Karaktermærke hos den nordiske Kvinde, du.

FRU EVA

Du triumferer lidt for tidlig over at være ble't mig kvit! — Uden min Tilladelse kan du ifølge norsk Lov ikke bli skilt fra mig og gift med Ragna.

SCHACK

Hvad var det, du vilde fortælle mig?

FRU EVA

Jeg vilde sige dig, hvorfor jeg bærer Tabet af dig saa rolig.

SCHACK

Saa.

FRU EVA

Da du sa, at du havde bedraget mig, da var det, ligesom en stor, kold Saks inde i mig klipped over det sidste Baand, som bandt mig til dig.

SCHACK
(strængt alvorlig)

Er det muligt? — En stor, kold Saks, du? (En liden Pause) Men ét Baand er der endnu igjen. — Vort literære Samarbeide, du. — Du har jo mit Løfte, Eva.

FRU EVA
(uden at se paa ham)

Naar jeg først er borte, saa har du nok glemt dit Løfte.

SCHACK

Pleier jeg ikke at holde det, jeg lover, Eva?

FRU EVA

Jo—o, det gjør du. — Og saa er det paa en Maade din Pligt at hjælpe mig; for jeg følte mig aldrig usikker overfor mit Arbeide, før vi mødtes dernede i Rom.

SCHACK

Ja, du har mit Æresord paa, at jeg vil hjælpe dig.

FRU EVA
(aander dybt)

Og du vil bestandig holde hemmelig, at du hjælper mig ogsaa?

SCHACK

Kjære, det har du jo faat mit Æresord paa for mangen god Dag siden, du.

FRU EVA

Men tænk om jeg gifted mig engang om mange, mange Aar, Anton.

SCHACK
(alvorlig)

Aa, vi faar da haabe, at det ikke varer saa længe, Eva.

FRU EVA

Da kanske du slutter med at hjælpe mig.

SCHACK

Nei da, Eva.

FRU EVA

Men hvis jeg bosætter mig i Udlandet f. Eks., saa blir det saa vanskeligt at praktisere dette Samarbeide.

SCHACK
(nærmer sig hende)

Langt fra, kjære Eva. — Du sender mig Manuskriptet med stor Margin. Og saa slaar jeg en blaa Streg over det, som bør stryges, ser du. Og i Marginen skriver jeg med almindelig Blyant de nye Ord og Billeder istedenfor dem, som jeg synes er ordinære eller mindre heldige. Og jeg læser første, og du anden Korrektur.

FRU EVA

Og du vil aldrig slutte med dette?

SCHACK

(nær hende)

Aldrig saa længe jeg kan holde en blaa Blyant, Eva. — Jeg gjør det jo i ledige Stunder om Aftenen, ser du.

FRU EVA

(overvunden. — Skjuler saa godt hun kan sin Bevægelse)

Idag er du saa besynderlig.

SCHACK

Herregud, jeg vil bare, at vi skal være Venner i Fremtiden ogsaa.

FRU EVA

(uden at se paa ham)

Vi kan jo se Tiden an.

SCHACK

Ja, ikke sandt? (Tar hendes Haand) Lad os tale sammen som Venner igjen. Jeg kan ikke forstaa, hvorfor vi ikke skal være rigtig gode Venner. (Sætter sig paa en Stol, som staar lige ved ham og trækker hende ned paa sit Fang)

FRU EVA

Nei, slip mig, Anton. (Før hun faar reist sig, kommer FRU RAGNA ind fra Kjøkkenet)

SJETTE SCENE.

SCHACK. — (I Begyndelsen) FRU EVA. — FRU RAGNA. — (Senere) JESPERSEN.

(SCHACK reiser sig hurtig og slipper FRU EVA. — FRU RAGNA vender sig meget hurtig mod Væggen, idet hun faar Øie paa dem og blir staaende saadan. — Stilhed).

FRU EVA
(idet hun langsomt gaar ind i sit Arbeidsværelse)

Kommer du Kjøkkenveien, Ragna?

SCHACK
(fortumlet)

Du skulde ha gaat Entréeveien, Ragna. — — Og saa skulde du ha ringt ordentlig paa. (Lidet Ophold. FRU EVA er borte) Jeg holdt netop paa med at . . . overtale Eva til at la sig skille.

FRU RAGNA
(i hvem en tyst Bevægelse vokser)

Og saa . . . saa maatte du ha hende paa Fanget.

SCHACK

Det var bare en bitte liden Stund, kjære Ragna min. — — Hun vilde ikke skilles i Begyndelsen, ser du. — — — Men nu vil hun svært gjærne, du.

FRU RAGNA
(i hvem Bevægelsen vokser)

Du lovte mig igaaraftes, at du aldrig skulde røre hende mere.

SCHACK

Ja. (Stærkt) Men nu rører jeg hende aldrig mere, Ragna. — — Én Gang maa være den sidste. (SCHACK venter, at hun skal vende sig om mod ham; men da hun ikke gjør det, gaar han hen og vil lægge Armen om Livet hendes. Da vender hun sig brat om og gir ham en vældig Ørefig)

FRU RAGNA

Aa Gud, hvad gjorde jeg!

SCHACK
(griber den Haand, som slog, og kysser den)

Jeg har fortjent det, Ragna. Jeg har fortjent det. (Det ringer)

FRU RAGNA
(klynger sig ind til ham)

Jeg forstaar ikke, at jeg kunde gjøre det, Anton. Nei, jeg begriber det ikke.

SCHACK
(mens han holder hende tæt op til sig)

Aa, Ragna min.

FRU RAGNA

Aa, Anton, Anton.

SCHACK

Ragna, Ragna.

Gyldendalske Boghandel · Nordisk Forlag.

PETER EGGE:

JAKOB OG KRISTOFFER

EN TYVEKOMEDIE I 4 AKTER

2 KR. 75 ØRE

SØNNEN

SKUESPIL I 3 AKTER

2 KR. 50 ØRE

MAJNÆTTER

EN FORTÆLLING

3 KRONER

FAMILIEN PAA RAAUM

FORTÆLLING

2 KR. 75 ØRE indb. 4 KR. 25 ØRE

FR. BAGGES BOGTRYKKERI. — KØBENHAVN.